

UDÁLOSTI

na VUT v Brně

Ve Zlíně budou vzdělávat odborníky na reklamu aneb nová fakulta je na obzoru

Své domovské zázemí bude Institut reklamní tvorby a marketingových komunikací mít prozatím v prostorách budovy Fakulty technologické

„Reklama na zdraví“ Moniky Divišové

Reklama, marketing, komunikace – tři sudičky ovlivňující tak výrazně naši současnou tržní společnost. Bez nich to prostě nejde, úspěch a prosperita podniků a dalších (i nevýrobních) subjektů na nich přímo fatálně závisí.

Mnohdy kroutíme nevěřičně hlavou nad stupidními projevy reklamy například v televizi či nad neschopností vzájemné komunikace, kamkoli se vrátíme – třeba na úřadech či při pohledu na naše politiky. Všichni se pracně učíme v praxi všemu novému, co doba přináší. K rychlejšímu, snažšímu a efektivnějšímu zvládnutí poznatků a rozvoji našich schopností pomohou zkušenosti a odborná erudice těch druhých, co vědí či umí víc než my. A tak nás nepřekvapí, ale spíš mile potěší, že právě Vysoké učení technické přináší do vzdělávací nabídky nové studijní obory – reklamní tvorbu a marketingové komunikace. Ty bude možno studovat na dvou katedrách nově vzniklého Institutu reklamní tvorby a marketingových komunikací ve Zlíně.

(Čtěte dál na str. 2)

Ve Zlíně budou vzdělávat odborníky na reklamu

(pokrač.) Na tiskové konferenci, uspořádané 4. června na Fakultě technologické ve Zlíně, objasňovali přítomným novinářům čelní představitelé VUT důvody, které vedly ke vzniku Institutu reklamní tvorby a marketingových komunikací. Zlínští akademičtí funkcionáři se nijak netajili s úmyslem založit ve Zlíně samostatnou univerzitu. Jak uvedl prorektor pro rozvoj VUT doc. Petr Sába, univerzita by se podle nepsaných pravidel měla skládat minimálně ze tří fakult. Dvě fakulty ve Zlíně již jsou, tou třetí někdy v blízké budoucnosti zřejmě bude právě Institut reklamní tvorby a marketingových komunikací. Až se podaří vytvořit v úplnosti akademickou obec, bude jej možné přetransformovat ve fakultu. Na obzoru se koneckonců rýsuje vznik zlínského regionu, což záměry Zlíňanů ještě více podpoří.

Nápad zřídit ve Zlíně právě Institut reklamní tvorby a marketingových komunikací má svou jistou logiku, uvážili-li, že dosud žádná vysoká škola v České republice neposkytovala komplexní výchovu v těchto oborech.

Důvodů a argumentů pro jeho vznik však bylo vícero. Novému Institutu totiž kynou výhodné existenční podmínky, dané technickým, dislokačním i sociálním zázemím, které poskytnou obě zlínské fakulty (FT a FaME), s nimiž bude Institut spolupracovat. Efekt však přinese i zamýšlená kooperace s dalšími, zejména místními institucemi, např. s katedrou designu, vyšší filmovou školou či filmovými ateliéry ve Zlíně. Institut může na jedné straně čerpat z hospodářského i duševního potenciálu Zlína a na straně druhé jej obohacovat tím, že zde bude soustředit přední odborníky z vysokých škol uměleckých směrů i z praxe, vychovávat nové talenty a do praxe přinášet výsledky své tvůrčí práce.

V nadcházejícím novém školním roce se v Institutu sejde kolem 46 studentů. Podle slov děkana Fakulty technologické Jiřího Dostála bude v budoucnu zde studovat celkem 190 studentů a učit 16 až 18 pedagogů.

Škola zatím nezaznamenala nějak výraznou invazi uchazečů o tyto obory, což je dáno, jak uvedl ředitel Institutu ak. malíř Jan Meisner, tím, že se na veřejnosti o tomto typu studia ještě moc neví. Avšak tyto atraktivní a na trhu tak žádané obory jistě své početné zájemce najdou, a to i u lidí z praxe.

(vk)

Výtvarné návrhy prvních studentek katedry reklamní tvorby

Foto: Anna Pecková

Tisková oprava

V minulém, 5. čísle časopisu, v rubrice Zprávy z akademického senátu si pořádně zařadil šotek. V otištěném seznamu členů Vědecké rady na str. 4 se vyskytly následkem typografické úpravy chyby, na něž chceme čtenáře upozornit. Doc. Ing. Jan Solař, CSc., Ing. Miroslav Čáslavský a Ing. Libor Martínek nejsou „od září 1993 náměstkem ministra, MŠMT Praha“, jak je zde několikrát nesprávně uvedeno. Dozvěděli jsme se také, že doc. Solař je od května tohoto roku ředitelem pro strategii a rozvoj v První brněnské strojírně Brno.

Chybná informace se objevila také v článku doc. Ing. Josefa Kosa, CSc. „K nedožitému pětasedmdesátiletému životnímu jubileu doc. Ing. arch. Jaroslava Medka“ na str. 23. Autor v něm mylně přisuzuje autorství objektu Administrativní budovy okresní prokuratury, bezpečnosti a advokacie v Kroměříži doc. Medkovi. Skutečným autorem je však doc. Ing. arch. Alois Nový, CSc., který za tuto architektonickou práci obdržel čestné „Uznání II. stupně“ v krajském kole „Přehledky architektonických prací členů Svazu architektů ČSR za období 1978“.

Za zmíněné dezinformace se omlouváme.

Redakce

Obsah

č.6/97

V tomto čísle najdete:

- 1 **Událost měsíce**
Ve Zlíně budou vzdělávat odborníky na reklamu
- 3 **Zprávy z Akademického senátu VUT**
Vysokoškolský zákon trápil hlavy senátorů
- 4 **Zprávy z Vědecké rady VUT**
Jmenování nových docentů
- 5 **Finance**
Stanovisko kvestorů vysokých škol k vývoji financování vysokého školství v České republice
- 6 **Recenze – Nová učebnice**
Knihovny
Seminář o moderních informačních technologiích
Souborný katalog přístupný v počítačové síti
- 7 Výběr z novinek v knihovně FaVU
- 8 **Děni na fakultách – Tvary a prostory**
- 10 FAVU má nového děkana
Pokroky v oblasti aplikované fyzikální chemie polymerů
- 11 **Konference, semináře**
Investiční a podnikatelské příležitosti na Ukrajině
Studentská tvůrčí a odborná činnost Ostrava '97
- 12 **Rozhovor**
S francouzským lektorem o jeho pobytu na VUT
- 13 **Studenti**
Nezapomenutelné zážitky anglického studenta u nás
- 15 Zahraniční oddělení Rektorátu informuje
- 16 **Názory, komentáře**
Nic bych neplatil, nic bych neměnil
Výzva k zdravému rozumu
- 17 Co učit?, nebo čemu učit?
- 18 **Z historie VUT**
Prof. Ing. Bohumil Vlček
K desátému výročí úmrtí Ing. Jiřího Smrčka
- 19 **Sport**
- 20 **Děni kolem nás – Co bylo... Co bude...**
- 24 **Z cest – Za zvěří jiných hor a lesů**

Redakční rada

Ing. Roman Bobák
Doc. RNDr. Petr Dub, CSc.
Petra Hendrychová
ak. sochař Petr Jedlička
Prof. Ing. Jiří Matoušek, DrSc.
Ak. malíř Jan Meisner
PhDr. Alena Mizerová
Martina Olexová
PhDr. Pavel Ondračka
Doc. Ing. Jaroslav Puchřík, CSc.
Doc. Ing. Petr Sába, CSc.
Doc. PhDr. Jan Sedláček, CSc.
Doc. Ing. Zdeněk Skála, CSc.
RNDr. Naděžda Uhdeová
Šéfredaktorka: Mgr. Yvonne Konečná
Uzávěrka čísla: 15. června 1997
Všem autorům děkujeme za jejich příspěvky.

Vysokoškolský zákon trápil hlavy senátorů

Malé ohlédnutí za dosavadním průběhem jednání

Počínaje měsícem březnem byl na zasedáních Akademického senátu VUT takřka pravidelně jedním z nejdůležitějších bodů jednání návrh nového vysokoškolského zákona. Senát se od prvopočátku aktivně zajímal o jeho přípravu, a ačkoliv měl své výhrady k předloženým pracovním verzím, nechtěl je v zásadě negovat, spíše se snažil neustálým zpracováváním připomínek a stanovisek přispět k tomu, aby nový vysokoškolský zákon odpovídal skutečným potřebám vysokých škol.

Pracovní verze z 14. března

S první konkrétní iniciativou přišla pracovní skupina z AS Fakulty stavební, jejíž zásadní připomínky k pracovní verzi vládního zákona ze dne 14. 3. Akademický senát VUT až na menší výhrady schválil. 8. dubna 1997 bylo svoláno mimořádné zasedání AS VUT, na kterém senátoři zaujali zásadní stanovisko k tomuto vládnímu návrhu a zformulovali ho v dopise, zasláném předsedovi Rady VŠ Ivanu Wilhelmovi a předsedům akademických senátů ostatních vysokých škol. V něm konstatovali, že změny zakotvené v této pracovní verzi jsou oproti návrhu, který byl v roce 1995 připomínkovan a projednáván v Parlamentu ČR, tak výrazné, že je nezbytné výsledné znění navrženého zákona o vysokých školách včetně důvodové zprávy předložit k diskusi akademickým obcím VŠ. V dopise se přitom upozorňuje na čtyři základní otázky, které vyžadují hlubší zkoumání a širší diskusi:

1. Posun postavení Akreditační komise
2. Nové postavení vysokých škol vyplývající ze změny VŠ ve veřejné právní instituci
3. Přesun kompetencí samosprávných orgánů (RVŠ, AS škol a AS fakult)
4. Změna postavení fakult a chybějící vymezení kompetencí a práv ústavů a pracovišť fakult

Sporná místa v zákoně

11. dubna 1997 zaslal předseda AS VUT dopis předsednictvu Rady vysokých škol, v němž spolu s členkou legislativní komise AS VUT doc. Münsterovou upřesnil ty sporné body, které mezi senátory vzbudily největší pozornost a pochybnosti. Především pojem „vysoká veřejná škola“ senátoři zneklidňuje, neboť není jasně vymezen jeho obsah a nejsou specifikovány konkrétní dopady, které tato změna s sebou přinese, např. v oblasti majetko-právní. Senát dále zásadně odmítá smluvní platy pro pracovníky VŠ a přechod některých rozhodovacích pravomocí senátu ze schvalovacích na projednávací. Pokud jde o školné, jako jedinou možnou variantu je připraven akceptovat platbu za nadstandardní délku či formu studia. Doporučuje také věnovat pozornost vymezení pravomocí mezi školou, fakultou a složkami fakulty a rovněž vyváženosti samosprávných a exekutivních orgánů na všech jejich úrovních. Akreditační komise by podle AS VUT měla být silným, nezávislým orgánem, který má vlastní rozhodovací pravomoc zejména v otázkách změny struktury a zřízení VŠ. Cokoliv by se v současném systému řízení VŠ mělo změnit, je třeba předem předložit k diskusi široké akademické obci VŠ.

Připomínky do Rady vysokých škol

Na zasedání AS VUT dne 22. dubna 1997 podala Eva Münsterová zprávu o jednání předsednictva Rady vysokých škol, které se konalo 17. dubna. Vyzvala ostatní, aby využili svého práva a podali k návrhu své připomínky. Ty totiž agentura RVŠ zpracovává a průběžně o nich jedná s MŠMT. Výsledný návrh pak bude předložen k připomínkování akademickým senátům VŠ a následně se k němu předsednictvo, případně plenum RVŠ s konečnou platností vyjádří. (Později doc. Münsterová uvedla, že konkrétní připomínky rozpracovaly pouze tři vysoké školy!) Na tomto zasedání rektor Petr Vavříň senátu sdělil, že zákon by měl vejít v platnost od září 1998.

Nejasnosti kolem „veřejné vysoké školy“

6. května na zasedání AS VUT jeho předseda Simeon Zmrzlý informoval ostatní o výsledku konzultace, kterou měl s doc. Slavoněm z Právnické fakulty MU v otázce navrhované změny postavení vysoké školy vůči státu. Doc. Slavoně, který se účastnil konzultací při vytváření Statutu VUT z roku 1991, se domnívá, že pojem veřejná vysoká škola s sebou přinese větší samosprávu VŠ, větší finanční samostatnost se všemi klady i zápory z toho vyplývajícími. Doposud však není jasné, zda budou VŠ rozpočtové nebo příspěvkové organizace, a ani majetkové

poměry nejsou zcela vyjasněny. Sám ministr Pilip v rozhovoru s rektory a předsedy AS brněnských vysokých škol konstatoval, že pojem veřejná vysoká škola se promítá i do jiných oblastí, zejména zákonů, a jsou proto nezbytná další jednání s ministry příslušných resortů.

Pracovní verze z 9. dubna

12. dubna zaslal Akademický senát VUT dopis předsedovi Rady vysokých škol Ivanu Wilhelmovi, v němž formuloval připomínky k vládnímu návrhu zákona o VŠ ze dne 9. 4. 1997. V první části tohoto materiálu se vyjádřil ke koncepčním otázkám tohoto návrhu zákona a v další části pak k jednotlivým paragrafům. K těmto připomínkám přitom vždy připojuje vlastní návrhy znění.

Připomínky AS VUT Brno k vládnímu návrhu zákona o vysokých školách ze dne 9. 4. 1997 ve zkratce...

AS VUT požaduje, aby návrh zákona expliitně deklaroval, že vysoké školy jsou samosprávné

- základním atributem vysoké školy je minimálně jeden akreditovaný obor magisterského studia
- právo poskytovat vysokoškolské vzdělání musí být vyhrazeno pouze vysokým školám
- vysoká škola se zřizuje jako státní nebo soukromá

Akademickým senátům školy a fakult je nutno ponechat tyto kompetence:

- volbu rektora a děkana a schvalování prorektorů, proděkanů a členů vědeckých rad
- schvalování veškerých záležitostí, které souvisejí s činností vysoké školy a výrazně ovlivňují její chod, tedy i schvalování studijních programů

Senát zdůrazňuje, že fakulty jsou základními složkami vysokých škol a musí mít veškeré kompetence v oblasti řízení, s výjimkou hospodaření se státním majetkem a státem přidělenými finančními prostředky.

Platy zaměstnanců státní vysoké školy vychází z tarifních platů státních zaměstnanců. Pro senát je přijatelná jen ta forma školného, která bude mít motivační účinky na dodržování standardní délky studia.

Senát se staví odmítavě ke zřizování soukromých vysokých škol, pokud nebude proveden důkladný rozbor dopadu vzniku tohoto typu škol na vysoké školství.

Poslanecký návrh

AS VUT reagoval na skutečnost, že Poslanecké sněmovně byl předložen poslancem E. Zemanem z ČSSD další návrh VŠ zákona. V dopise, který senát adresoval předsedovi výboru pro vědu, vzdělání a kulturu Michalu Prokopovi, je znovu vysloveno požadavek, aby akademické obce měly možnost se ke všem návrhům vyjádřit dříve, než je bude projednávat Parlament ČR. Vždyť ti, jichž se tento zákon bezprostředně týká, mají nejlepší představu o dopadech navrhovaných změn.

Jednání předsednictva Rady vysokých škol

Na jednání AS VUT dne 3. června 1997 doc. Münsterová seznámila přítomné senátory s obsahem jednání Předsednictva Rady VŠ (15. 5.) a pléna RVŠ (22. 5.) Sdělila, že obsahem pojmu „veřejná vysoká škola“ se bude zabývat komise složená ze zástupců MŠMT a MF. Podmínky udělování akredityce VŠ nejsou dosud jasné a budou teprve dořešeny. Rada vysokých škol ani Česká konference rektorů nemá být ve vysokoškolském zákoně definována, neboť podle ministerstva školství i ostatních ministrů nespádají do jeho působnosti.

RVŠ obhazuje model, podle něhož by si každá vysoká škola vytvořila vlastní platový řád za předpokladu, že si sama také stanoví počet pracovníků a objem mzdových prostředků. Zatímco MŠMT i zaměstnanecká komora prosazuje školné, studentská komora RVŠ se školným zásadně nesouhlasí. O subjektivitě fakult se zatím nejednalo. Legislativní komise RVŠ připravuje dne 5. 6. nový materiál, který předloží k vnějšímu připomínkovacímu řízení. V Parlamentu má být návrh zákona projednáván v říjnu 1997.

AS VUT se na tomto zasedání také usnesl napsat dopis všem členům podvýboru Poslanecké sněmovny se žádostí o připomínkování návrhu poslance Zemana.

Zákon spěchá do Parlamentu

Poslanecká sněmovna se rozhodla projednat návrh poslance Zemana už v červenci a s ním současně i vládní návrh. Jedině tak si lze vysvětlit neúměrný spěch, s nímž si Rada vysokých škol vyžádala připomínkování poslední verze zákona z 30. května. Na jeho připomínkování v akademických senátech a akademických obcích VŠ stanovila lhůtu v délce 5 dnů! V tak krátké době by však nebylo možné tento návrh řádně prodiskutovat a opatřit potřebnými připomínkami. AS VUT si také nebyl zcela jist, do jaké míry bere předsednictvo RŠ připomínky z akademických senátů na vědomí.

Dne 9. června se AS VUT proto rozhodl písemně vyjádřit své stanovisko předsednictvu Rady vysokých škol. V něm v podstatě vyjadřuje své znepokojení nad způsobem, jakým toto předsednictvo připravovaný zákon projednává. Tím, že zástupci VŠ obdrželi od předsednictva RVŠ další verzi zákona dne 5. 6. a měli na její připomínkování v akademických obcích škol lhůtu v délce pouhých 5 dnů, vlastně předsednictvo nesplnilo svůj příslib daný akademickým senátům a fakticky neumožnilo diskusi o návrhu zákona. Senát také konstatuje, že se členové předsednictva a legislativní komise RVŠ připomínkami z akademických senátů VŠ konkrétně nezabývali, ačkoliv několikrát deklarovali přesný opak. AS VUT totiž dosud neobdržel z jejich strany ke svým stanoviskům a připomínkám žádnou odpověď. Překvapením pro senátory pak bylo zjištění, že návrh zákona má přijít do Parlamentu k projednávání již v měsíci červenci, takže akademické obce již nebudou mít dostatek času se k jeho konečné verzi vyjádřit. AS VUT proto žádá, aby předsednictvo RVŠ provedlo analýzu, jak předkládalo připomínky akademických senátů představitelům MŠMT a jak se tyto připomínky promítly do nynější verze zákona. Dále požaduje vysvětlení důvodů, pro které byly tyto připomínky odmítnuty. Znovu připomíná příslib předsednictva RVŠ o tom, že své konečné stanovisko k návrhu zákona o VŠ nepředloží dříve, než bude projednán v akademických obcích VŠ a schválen sněmem RVŠ, což pokládá za zcela legitimní postup.

Jednání kolem připravovaného nového zákona o vysokých školách však zdaleka není u konce. K tomuto tématu se hodláme vrátit v dalším čísle našeho časopisu.

Poslední verzi vládního zákona naleznete na internetovské adrese: <http://www.msmt.cz/cp1250/skupina3/vszakon/c1p16.htm>

Důvodová zpráva: <http://www.msmt.cz/cp1250/skupina3/vszakon/duvod.htm>

(yk)

Jmenování nových docentů

3. řádné zasedání Vědecké rady VUT mělo dne 6. června slavnostní charakter. V aule Rektorátu VUT byli za přítomnosti rektora, prorektora i všech čelních představitelů 8 fakult slavnostně představeni noví docenti, kteří z rukou rektora VUT převzali jmenovací dekrety.

Fakulta stavební

1. Doc. Ing. Oldřich Hoffmann, CSc.
2. Doc. Ing. Čeněk Jarský, CSc.
3. Doc. RNDr. Ing. Ludmila Kubáčková, DrSc.
4. Doc. RNDr. Jiří Macur, CSc.
5. Doc. Ing. Drahomír Novák, CSc.
6. Doc. Ing. Bohumil Straka, CSc.
7. Doc. Ing. Kamila Weiglová, CSc.

Fakulta strojní

1. Doc. Ing. Miroslav Suchánek, CSc.
2. Doc. RNDr. Pavel Tománek, CSc.
3. Doc. Ing. Jan Voráček, CSc.

Fakulta elektrotechniky a informatiky

1. Doc. Ing. Pavel Jura, CSc.
2. Doc. Ing. Karel Liedermann, CSc.
3. Doc. Ing. Vladislav Musil, CSc.

Fakulta chemická

1. Doc. Ing. Jaroslav Fiala, CSc.
2. Doc. Ing. Václava Tomková, CSc.

Fakulta technologická

1. Doc. Ing. Antonín Blaha, CSc.
2. Doc. Ing. Petr Hlaváček, CSc.

Fakulta podnikatelská

1. Doc. Ing. Miloš Koch, CSc.
2. Detlev Schmidt

Fakulta architektury

1. Doc. Ing. arch. Zdeněk Makovský

Z rukou děkana Fakulty podnikatelské převzali jmenovací dekrety noví docenti - Detlev Schmidt a Miloš Koch.

Foto: Přemysl Janíček

Profesorské řízení

Po slavnostním aktu předání jmenovacích dekretů novým docentům pokračovalo zasedání Vědecké rady ve své další, již neveřejné části, jejímž programem bylo profesorské řízení. Členům Vědecké rady byl přednesen návrh na jmenování tří nových profesorů, které představili zástupci z jejich fakult.

- 1. Fakulta chemická - doc. Ing. Josef Jančář, CSc. – obor „makromolekulární chemie“
- 2. Fakulta architektury - doc. Ing. arch. Jan Bukovský, CSc. – obor „architektura“
- 3. Fakulta architektury - doc. Ing. arch. Helena Zemánková – obor „architektura“

Vědecká rada projednala tyto tři návrhy, konstatovala, že byly splněny všechny věcné i formální náležitosti jmenovacího řízení dle vyhl. č. 447/90 Sb., tajným hlasováním návrhy schválila a postoupila k dalšímu řízení na MŠMT ČR.

(red)

Smutná zpráva

Ve věku nedožitých 50 let zemřel 22. června 1997 tajemník Fakulty elektrotechniky a informatiky Ing. Václav Zeman. Jeho náhlý a nečekávaný odchod je pro tuto fakultu velkou a nenahraditelnou ztrátou.

Stanovisko kvestorů vysokých škol k vývoji financování vysokého školství v České republice

Kvestoři vysokých škol (VŠ ČR) na svém zasedání ve dnech 12. – 13. března 1997 zhodnotili výsledky hospodaření vysokých škol v uplynulém roce a rozpis příspěvku neinvestičních prostředků pro rok 1997. Přijali následující závěry spolu s doporučením rektorům VŠ ČR.

Vysoké školy mají proti dalším typům škol v resortu MŠMT jisté odlišnosti:

- Vedle vlastního vzdělávacího procesu je tam jako integrální část rozvíjena věda a tvůrčí činnost v národním a mezinárodním měřítku.
- Tomu odpovídá složitost a rozsáhlost vybavení investičním majetkem (laboratoře, aparatury, nemocniční zařízení, počítačové systémy apod.).
- Zatímco v období po roce 1990 počty žáků základních škol systematicky klesaly a počty studentů všech typů škol středních maximálně stagnují, vzrostl počet vysokoškolsky vzdělávaných studentů o 50%. Přitom celkový počet pracovníků na vysokých školách za shodné období poklesl o 10%.

Tomuto trendu ovšem neodpovídají celkové výdaje veřejných rozpočtů na jednotlivé typy škol

(pro srovnání vývoj nominálního indexu rozpočtu škol 1995/1989):

- základní školy 343 %
- střední školy 583 %
- z toho: gymnázia 650 %
- vysoké školy 269 %

Přitom inflace za uvedené období měřená indexem spotřebitelských cen byla více než 272 %. Pro měření inflace ve školských výdajích není sice index spotřebitelských cen nejvhodnější, neboť neodráží strukturu spotřeby škol, ale vhodnější cenový index česká statistická služba neposkytuje.

Financování vzdělávacího výkonu je realizováno prostřednictvím normativů neinvestičních prostředků na jednoho žáka (studenta) a školní rok. Srovnáme:

	1992	1995	index 1995/1992
střední školy:			
gymnázia	9 490	20 120	212
obchodní akademie	8 900	19 742	221
pedagogická škola	8 035	20 555	256
vysoké školy:			
filozofické, právnické,			
ekonomické	16 921	23 300	137
pedagogické	21 151	27 960	132
technické	27 920	36 319	138

Je zřejmé, že normativní příspěvek na roční studium středoškoláka roste podstatně rychleji než u srovnatelného vysokoškoláka a v některých oborech se mu začíná v absolutní hodnotě vyrovnávat.

Nelze se proto divit výsledkům hospodaření VŠ za rok 1996, prokazujícím, že takovýto způsob financování VŠ vede k trvalému prohlubování deficitu rozpočtové situace na těchto školách.

I přes individuálně rozdílné výsledky jednotlivých VŠ lze konstatovat, že dochází u většiny VŠ k situaci, kdy hospodářské výsledky jsou minimální, eventuálně záporné, což spolu s vývojem rozdělování příspěvků na rok 1997 a rozpočtovou situací státu vytvoří kritickou situaci vysokých škol v ČR.

Jako hlavní příčiny výše uvedené situace vidí kvestoři VŠ nesystémové zásahy do rozpočtů VŠ, eventuálně překonaný způsob financování VŠ. Konkrétně:

- Způsob přidělování prostředků prostřednictvím normativů na studenta by plnil svoji funkci pouze za předpokladu, že bude z roku na rok valorizován, a to v závislostech na inflačním vývoji spotřebitelských cen i mzdovém vývoji určeném zákonnými úpravami tarifů.

- V rozporu s tímto principem zůstává nominální hodnota normativů na studenta prakticky stejná po několik roků. To v návaznosti na inflaci, spotřební koš typických nákladů VŠ, úpravy tabulek tarifních platů atd. způsobuje jejich reálný pokles. Poměr mzdových nákladů k provozním nákladům VŠ se trvale vyvíjí v neprospěch provozních nákladů (75% ku 25%) při stále neuspokojivé hladině mezd.

- Pravidelně nejsou dostatečně kryty účelově určené prostředky na odpisy z úrovně zřizovatele. To spolu s růstem movitého i nemovitého majetku vytváří další propad neinvestičních prostředků. Ty pak musí VŠ používat ze svých již tak omezených provozních prostředků.

- Dlouhodobě nekoordinovaná investiční politika VŠ z úrovně MŠMT a absence koncepce vysokoškolského vzdělávání v ČR vede k trvalému růstu rozestavenosti, a tím zablokování realizace účelných rozvojových akcí, rekonstrukcí či modernizací zastaralého fondu u řady VŠ ČR.

- Meziroční nárůst neinvestičních prostředků 1997/1996 u mnoha VŠ nekryje ani očekávanou inflaci a vládou provedené úpravy tarifů mezd, což povede v roce 1997 - 1998 k dalšímu prohloubení krizové situace VŠ.

- Dlouhodobě navršené problémy vysokého školství znamenají odliv kvalitních pracovníků zejména mladších kategorií. Dochází k neúměrnému stárnutí pedagogických sborů, což se projevuje ve velmi krátkém období negativně na kvalitě výuky, vědy i výzkumu.

Uvedené skutečnosti a signály, které kvestoři jako odpovědní ekonomičtí pracovníci VŠ musí zvláště zodpovědně analyzovat, nás vedou k tomuto prohlášení, v němž se obracíme na své rektory a prostřednictvím nich na MŠMT a MF ČR se žádostí o přijetí takových opatření, aby odvětví vysokých škol nestihl podobný osud jako oblast zdravotnictví, dopravy apod.

Zpracovali kvestoři: Černý (VUT), Gale (MU), Kania (SU)

Napsali či řekli o VUT

Vystřiženo z tisku

Nový jedenáctičlenný senát sestavili v těchto dnech na **Fakultě výtvarných umění VUT**. Nyní zbývá ještě zvolit předsedu senátu a nového děkana.

„Odmítl jsem kandidovat,“ řekl Večerníku dosavadní děkan Vladimír Preclík. „Vycítil jsem, že pro menší část pedagogického sboru nejsem ideální. Považuji to za malou obětí vzniklé situací.“

(13. 5. 1997, Brněnský večerník)

Vítanou novinkou bylo umístění festivalového ohniska (37. ročník mezinárodního festivalu filmů pro děti a mládež ve Zlíně – pozn. red.) do Academia centra **Fakulty technologické VUT**, v jehož útulné aule se promítalo.

(24. 5. 1997, Rovnost)

Jako jednu z posledních novinek uvádí tzv. systém suchých podlah lehkých plovců s izolační vrstvou z minerální vlny ORSIL. Tato novinka firmy ORSIL, spol. s r.o. Častolovice byla vyvinuta ve spolupráci s Vysokým učením technickým v Brně, **fakultou stavební**.

(27. 5. 1997, Technický týdeník)

Devět fakult **Vysokého učení technického v Brně** hodlá přijmout 4 740 nových studentů ze 17 700 přihlášených. Termíny přijímacích zkoušek na jiných vysokých školách VUT v Brně nerespektuje. Za důvod nepřítomnosti u přijímacího řízení uznává jen nemoc a jiné závažné omluvy.

(29. 5. 1997 Práce)

AMP velice spoléhá jak na spolupráci s kuřimským odborným učilištěm, tak i brněnským Vysokým učením technickým. Chce si tak zajistit další odborníky, kteří udrží vysoký profesionální trend značky.

(30. 5. 1997, Rovnost)

Nová učebnice

Jan, Jiří: **Číslicová filtrace, analýza a restaurace signálů.** Vysoké učení technické v Brně, edice Učebnice – sv.2, 1997, 438 stran, ISBN 80-214-0816-2

V zahraniční vědecké literatuře je téma číslicového zpracování signálů, počínaje asi rokem 1965, zastoupeno velkým počtem publikací. V posledním desetiletí, především díky prudkému rozvoji počítačové technologie, se možnosti aplikace metod číslicové analýzy a syntézy signálů výrazně rozšířily a prohloubily, a to i v netradičních oborech. V naší, české literatuře, je nabídka knižních publikací z této oblasti značně omezená, i když počet článků a příspěvků na konferencích i u nás roste. Existuje sice, převážně na technických univerzitách, dosti velký počet skript o číslicovém zpracování signálů či číslicové filtraci, z knižních publikací lze však uvést asi jen knihu Uhlíř, J., Sovka, P.: Číslicové zpracování signálů (Vydavatelství ČVUT Praha, 1995, 312 stran, ISBN 80-01-01303-0), která shrnuje výklad základních znalostí z teorie deterministických a náhodných signálů, z teorie lineárních systémů a teorie spektrální analýzy.

Osnovu recenzovaného díla prof. Jiřího Jana považuji za moderní a vyváženou. Autor se snaží o systémový přístup k dané problematice, nekompile jen jednotlivé postupy, nýbrž uvádí řadu souvislostí mezi jednotlivými přístupy. Snaží se o vysvětlení jednotlivých pojmů a konceptů z teorie číslicového zpracování a analýzy především jednorozměrných signálů. Způsob podání látky přesvědčuje čtenáře o bohatých vlastních zkušenostech autora, o jeho dlouholeté pedagogické praxi a o odborném zázemí vzniklém při koncipování a výuce předmětu „signály, procesy a systémy“ na FEI VUT v Brně.

O obsahu díla snad nejlépe informuje odstavec z úvodních poznámek autora.

“Knižka uvádí v prvních čtyřech kapitolách přehled základní teorie diskretních systémů, signálů, procesů a transformací tak, aby se další výklad mohl převážně opírat jen o poznatky, které jsou v knize obsaženy. U čtenáře se tak předpokládají pouze základní matematické znalosti na úrovni úvodního vysokoškolského studia technického nebo přírodovědného, popř. ekonomického směru. Užitečné, i když nikoli nezbytné budou znalosti základní teorie signálu. V dalších dvou kapitolách jsou pak vysvětleny principy klasické číslicové filtrace, včetně základních typů realizačních struktur a metod návrhu filtrů a speciální filtrace opakujících se úseků signálu v šumu kumulacími metodami. Číslicová reprezentace umožňuje, na rozdíl od analogové, pracovat účinně také s komplexními signály. Principům jejich použití je věnována sedmá kapitola. Následující dvě kapitoly jsou věnovány základním přístupům k analýze signálů - korelační a spektrální analýze a možnostem jejich využití v různých oblastech. Skupina dalších tří kapitol je věnována odhadům neznámého signálu na základě jeho zkrácené verze, např. po průchodu zkracujícím a šum produkujícím kanálem. Je uveden jak odhad na základě apriorních znalostí o statistických vlastnostech signálu - Wienerova filtrace, tak i metody založené na modelech signálu - Kálmánovy filtry - a metody s postupnou aproximací a adaptací na vlastnosti signálu. Samostatná kapitola je věnována zmínce o nelineárních metodách, zejména tzv. homomorfní filtrace a jejich aplikacích. Vzhledem ke vzrůstajícímu praktickému významu je zvláštní kapitola věnována neuronovým sítím jako nelineárním signálovým procesorům a analyzátorům. V poslední kapitole je pak naznačeno zobecnění předchozích poznatků a konceptů na vícerozměrné signály, především obrazová data.”

Knihu prof. Jiřího Jana považuji za velmi zdařilou obsahem, koncepcí, šíří i podáním. Jsem přesvědčen, že dílo nalezne uplatnění jako učebnice pro studenty a doktorandy nejen na VUT v Brně, ale i na ostatních vysokých školách technického a přírodovědného směru, a že bude zdrojem informací i pro odborníky z praxe.

Ing. Robert Vích, DrSc.

Ústav radiotechniky a elektroniky AV ČR

Seminář o moderních informačních technologiích

Z iniciativy brněnského klubu Asociace strojních inženýrů (FS VUT Brno) byl dne 3. 6. 1997 uspořádán seminář o moderních informačních technologiích. Na organizaci této akce se podílela Ústřední knihovna VUT, jejíž pracovnice (Mgr. Jursová a M. Davidová) byly současně i průvodkyněmi jeho první části.

Po úvodních slovech, jimiž doc. Ing. B. Lacko zahájil seminář, se účastníci seznámili se současným stavem knihovnicko-informačních služeb na VUT Brno vzhledem k historickému kontextu vývoje školy. Dalším bodem programu bylo využívání elektronických informačních zdrojů na CD-ROM, které jsou vystavovány ve studovně Ústřední knihovny. Součástí přednášky byly i základy rešeršních strategií, které umožňují efektivní hledání, ukázky připojení k některým on-line katalogům velkých knihoven, informace o internetových nabídkách (knižní nakladatelé, elektronické časopisy, jejich obsahy a abstrakta). Ve druhé části semináře vystoupil Ing. Karen, který je ředitelem managementu firmy Albertina Icome Praha. Albertina Icome je jednak producentem informačních databází (např. Firemní monitor, Česká národní bibliografie) a kromě toho našim největším dovozcem zahraničních bibliografických a faktografických databází.

Ve svém příspěvku informoval o nabídce titulů info databází pro jednotlivé technické obory. Zasloučeně hovořil o možnostech vyhledávání v síti Internet, respektive o zpřístupňování komerčních databází a finančních podmínkách přístupu.

Z ohlasu zúčastněných lze soudit, že přišla “správná informace v pravý čas”. Je žádoucí, aby povědomí o možnostech využívání moderních informačních technologií bylo šířeno co nejvíce. Zvláště v prostředí technické univerzity, kde vědeckí pracovníci a technici jsou zároveň učiteli. Snad nejenom já mám pocit, že se povedlo realizovat užitečnou akci.

Mgr. Nataša JURSOVÁ

Souborný katalog přístupný v počítačové síti

V polovině dubna letošního roku byl uveden do provozu souborný knihovní katalog VUT. Do roku 1994 měl tento katalog podobu lístkové kartotéky. Z rozhodnutí vedení školy byl v roce 1994 instalován do fakultních a ústavních knihoven VUT automatizovaný knihovnický systém **MINIDOKIS** (autor: doc. RNDr. M. Fendrych, CSc. – CVIS). Jednotlivá knihovnická pracoviště ukládají do tohoto systému záznamy o knižních přírůstcích. Původní záměr byl uložit záznamy o knihách od roku 1992 (tedy „nejživější“ část), avšak některé knihovny se rozhodly přistoupit k retrospektivnímu ukládání celého knihovního fondu.

Pořízení dat je tedy záležitostí fakult, v Ústřední knihovně je následně prováděna integrace dat. Jedná se o intelektuálně manuální operaci s možností editace – např. oprav formálních chyb a zbavování duplicit záznamů (tj. 1 titul a odpovídající výčet signatur). V současné době obsahuje souborný katalog cca 15 000 záznamů, které byly konvertovány ze systému MINIDOKIS do automatizovaného knihovnického systému **TINLIB**. Ten umožňuje zpřístupnění katalogu v akademické počítačové síti. Tedy z každého počítače připojeného k **INTERNETU** lze v souborném katalogu vyhledávat, a to protokolem telnet, adresa je **bison.lib.vut-br.cz**. Po dotazu na login je nutno napsat **OPAC**, password stačí potvrdit klávesou enter. Vyhledávat je možné podle kritérií: autor, název, výrazy tezauru (klíčová slova).

V první fázi se usilovalo o co nejrychlejší zpřístupnění uložených informací uživatelské veřejnosti. Další etapa bude zaměřena na postupné doplňování tohoto **OPAC** katalogu (Online Public Acces Catalogue) a na zkvalitnění záznamů.

Náměty a připomínky lze zasílat: tinlib@lib.vutbr.cz

Mgr. Nataša JURSOVÁ
Ústřední knihovna VUT

Výběr z novinek v knihovně Fakulty výtvarných umění

LUCIE-SMITH, Eward

Artoday. Současné světové umění

V 473

WALTHER, Ingo F.

Pablo Picasso 1881 – 1973. Génius století

Monografie

V 474

FAERNA, José María

De Chirico

Monografie

V 475

Umění zastaveného času. Česká výtvarná scéna 1969 – 1985

Katalog z výstavy. České umění 1969 - 1985. Lexikon umělců, akcí.

VK 253, VK 254

Per Kirkeby. Obrazy a sochy

Katalog z výstavy v Národní galerii v Praze

V 476

Prostějov v proměnách staletí

Prostějov – architektura – čb. fotografie

V 477

Kunst der Barock und Rokoko. Malerei. Plastik.

Architektur

Malířství – sochařství – architektura

V 478

Tomáš Lahoda

Katalog z výstavy - Dům umění města Brna

VK 269

Jan Reich

Katalog z výstavy – Dům umění města Brna

VK 270

Tom Rossí

Katalog z výstavy – Dům umění města Brna

VK 271

Jan Jemelka. Grafika (1980 – 1995)

Katalog z výstavy – Dům umění města Brna

VK 272

Pavel Mühlbauer. Obrazy a kresby

Katalog z výstavy – Dům umění města Brna

VK 273

Jan Pospíšil

Katalog z výstavy – Dům umění města Brna

VK 274

Viktor Kolý

Katalog z výstavy – Dům umění města Brna

VK 275

Vladimír Drápal. Výběr z tvorby

Katalog z výstavy – Dům umění města Brna

VK 276

Křesla Pavla Ryšky

Katalog z akce "Křesla" – fotografie

VK 278

Paul den Hollander

Katalog z výstavy – Dům umění města Brna

VK 279

HULTEN, Pontus

Niki de Saint Phalle

Monografie

V 479

CIMBUREK, F. – HALK, J. – HERAIN, K. – WIRTH, Z.

Dějiny nábytkového umění III

Nábytek – klasicismus – empír – biedermeier

V 480

SPOUSTA, Vladimír

Krása, umění a výchova

Estetika – pedagogika – výchova

V 481

Hand to Earth. Andy Goldsworthy Sculpture 1976 – 1990

Monografie A. Goldsworthyho

V 486

FAERNA, Josef María

Duchamp

Monografie Marcela Duchampa

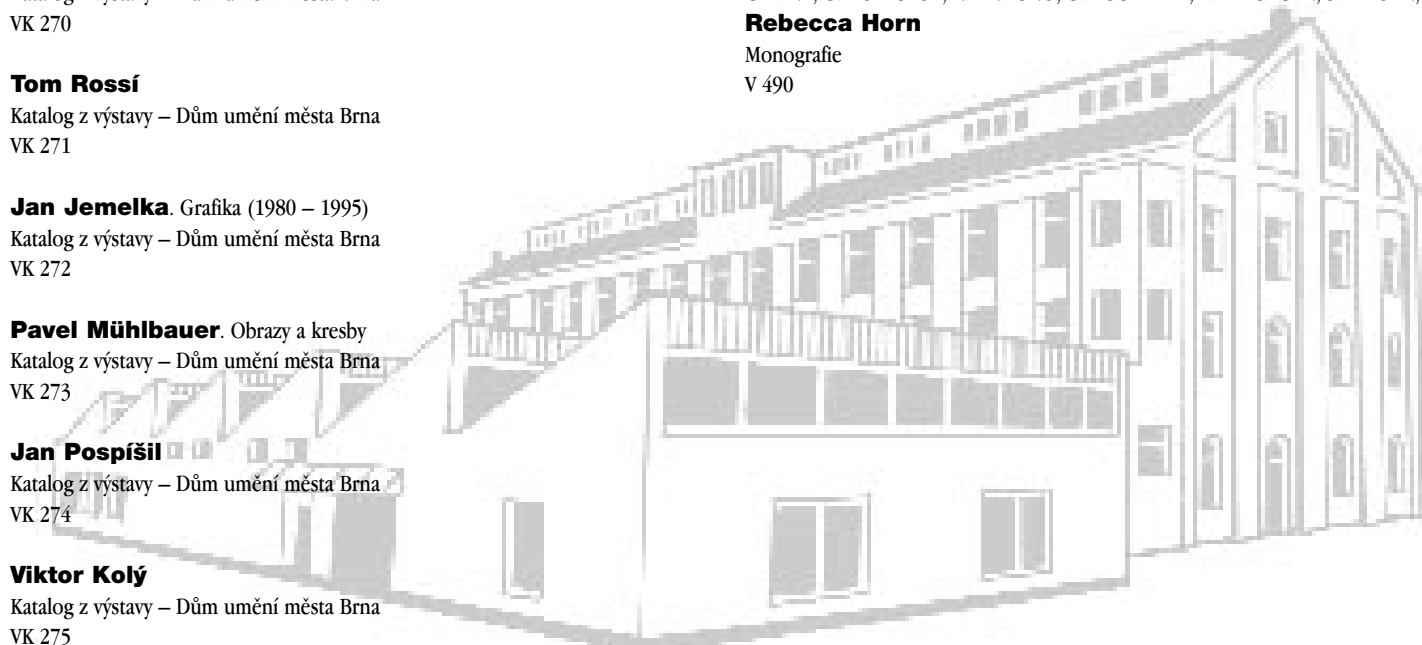
V 488

CELANT, G. – SPECTOR, N. – BRUNO, G. – SCHMIDT, K. – MORGAN, S. – HORN, R.

Rebecca Horn

Monografie

V 490

Fakulta architektury

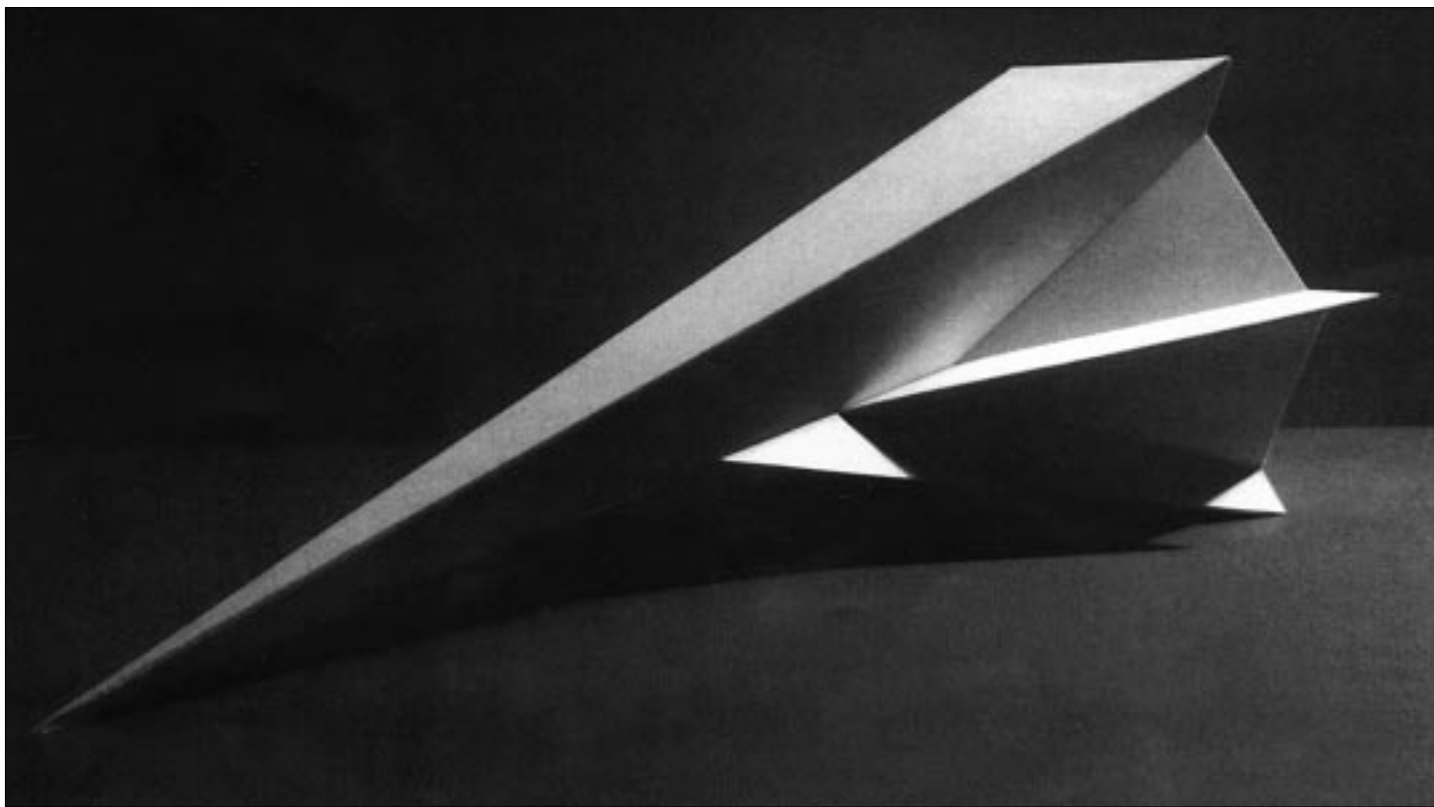
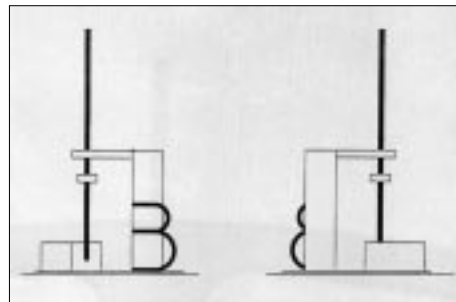

Tvary a prostory

V měsíci květnu byla v prostorách auly Rektorátu VUT instalována výstava nazvaná „Tvary a prostory“, o které jsme psali již v minulém čísle časopisu. Chceme se znovu vrátit k této výstavě, abychom přiblížili okolnosti jejího vzniku, a pro ty, kteří neměli možnost výstavu vidět na vlastní oči, nejen zmínit její obsah, ale také zveřejnit některé z vystavených studentských prací.

Vždyť „architektura jako obor je šťastným spojením umění a techniky, spirituálního a materiálního, spojením rozumu a citu“, je napsáno slovy děkana Fakulty architektury Aloise Nového na plakátě k této výstavě. Prostor auly, kam byla výstava umístěna, neumožnil, aby ateliér předvedl práce svých studentů v úplnosti, a vzhledem k tomu, že tato místnost je určena k jiným

funkci světla a stínu či zvládnutí perspektivy v kresbě. Kombinací základních geometrických tvarů, jakými jsou třeba kvádr, hranol nebo koule, jejich prostorovým zobrazením vznikaly pod rukama mladých lidí leckdy krásné a monumentální kresby, připomínající primární architektonickou stavbu či architektonický prvek v detailu. Prostřednictvím modelářské hlíny se

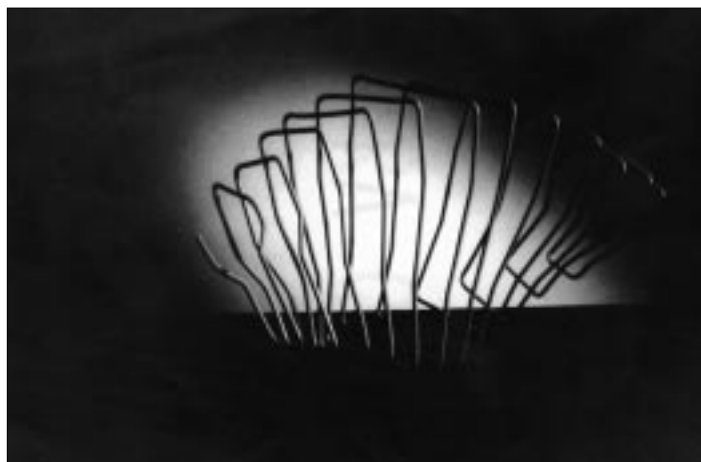

Výstava „Tvary a prostory“ je vlastně průřezem aktivit studentů na ústavu kreslení a modelování Fakulty architektury v průběhu 1. stupně studia, zahrnujícího celkem 7 semestrů. Ve čtyřech ročnících se zde studenti učí kresbě, modelování, práci s barvou a výtvarnému řešení prostoru. Ač podle slov vedoucího ústavu Ing. arch. Zdeňka Makovského jsou zmíněné předměty pro budoucího architekta doprovodnou disciplínou, zaujímají v jeho přípravě na příští povolání důležitou etapu, v níž mohou studenti v sobě rozvíjet schopnost zachytit realitu a individuálním způsobem vyjádřit citlivost, která spolutváří osobnost architekta.

než výstavnickým účelům, ani nemohla odpovídajícím způsobem vyznít. Studentské práce, které jsem měla možnost prohlédnout si v ateliéru kreslení a modelování, jsou mnohdy výtvarně působivé a invenční, zasluhující prezentaci i pro širší veřejnost. Škoda, že se nepodařilo z finančních důvodů realizovat tuto expozici v Ditrichsteinském paláci, jak se původně zamýšlelo.

Provázena jedním z učitelů ústavu kreslení a modelování - Ing. arch. Alešem Navrátillem – probírala jsem se stohami papírů, kde zanechali stopy své tvořivosti studenti zkoušející výrazovou sílu kresebných linií,

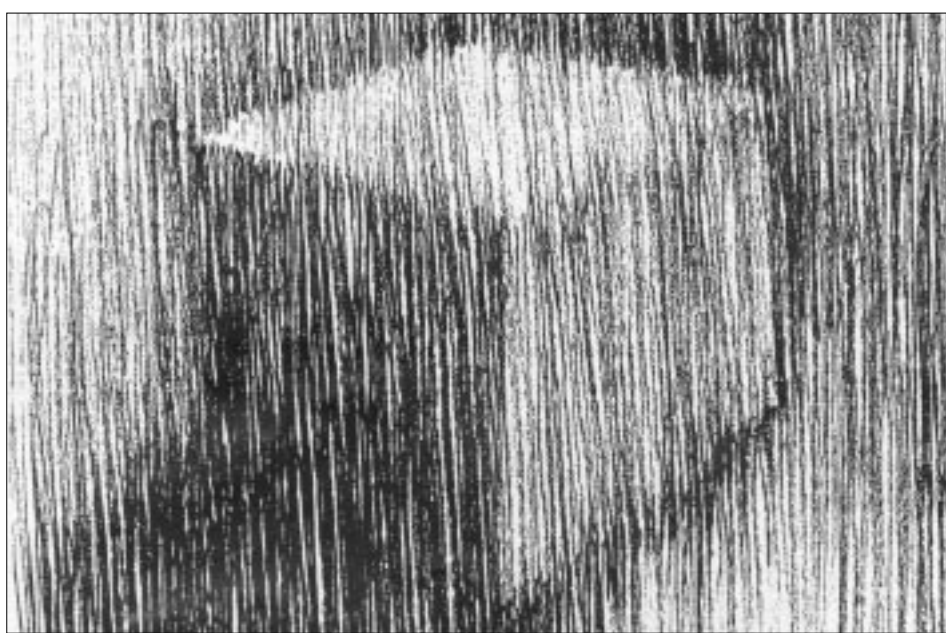
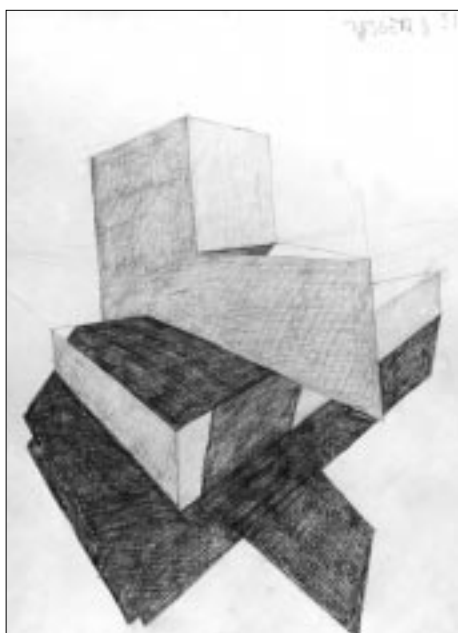
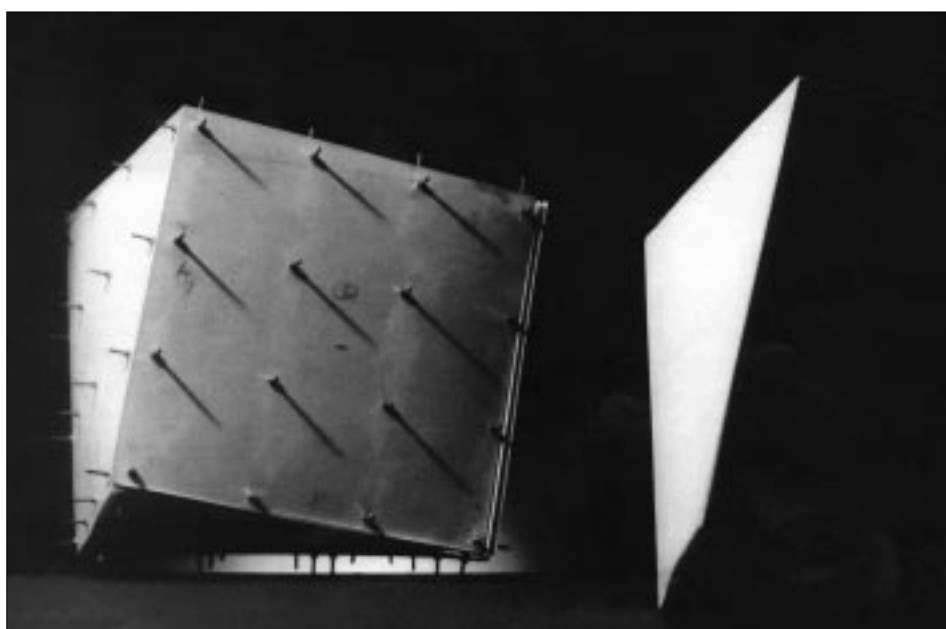

studenti učili vnímat proporční vztahy a jejich vzájemnosti. Vzniklé modely byly nejčastěji odlévány do sádrové podoby, ale našla jsem zde i objekty z plastické hmoty, plechu, ze dřeva a samozřejmě i z papíru. Součástí průpravy budoucích architektů – jak vidno – není jen ztvárňování abstraktních geometrických tvarů v prostoru, ale i konkrétních objektů z okolního světa. Takto mohou studenti zkoušet vnímat a zachycovat různé předměty, lidskou kostru i tělo. Podstatně méně prací, které jsem měla možnost vidět, ukazuje, jak studenti zvládají barvu.

„O osnovách, náplni práce, metodě i postavení výtvarných disciplín ve studijním programu školy se vždy vedly a dodnes vedou téměř nepřetržité diskuse,“ píše děkan Nový v již zmíněném textu k plakátu. „Střety tu více, tu méně vášnivé, však nikdy nezpochybnily jediné - smysluplnost těchto disciplín v uceleném vzdělání elévů architektury.“

(red)

Fakulta výtvarných umění

FAVU má nového děkana

Ve dvou kolech (24. dubna a 5. května) proběhly na Fakultě výtvarných umění opakované volby do akademického senátu. Jeho nově zvolení členové pak 23. května na veřejném zasedání drtivou většinou zvolili děkanem pro funkční období 1997 – 1999 prof. PaedDr. Igora Zhoře, CSc., který byl jediným kandidátem na tuto funkci.

„Volbu děkana považuji za standardní událost, opakující se periodicky v životě každé fakulty. Neměla by být vnímána jako soupeření kandidátů či dokonce boj o moc. Chápu to spíše jako ve sportu: jedna pětka odejde na střídačku a nastoupí čerstvě, méně obehnané síly,“ napsal ve svém programovém prohlášení Igor Zhoř, který ve funkci vystřídal dosavadního děkana Vladimíra Preclíka, jenž do druhých voleb již nekandidoval.

Prof. Zhoř tuto funkci nechápe jako „velitelský můstek“, znamená pro něj službu celku, přičemž zdůrazňuje kolektivnost vedení, opírající se o další kompetentní složky školy jako je kolegium, umělecká rada či akademický senát. Za podstatný považuje princip transparence – tedy neřešit nic potají a studenty i pracovníky jasně informovat. Na jedné straně připouští smělou vizi o samostatné vysoké umělecké škole, na straně druhé respektuje, že FAVU je součástí VUT, což je pro ni v současné době to jediné a zdaleka nejlepší postavení. Je si plně vědom toho, že na vedoucí místo přichází za mimořádně svízelných podmínek, vyplývajících z kritického nedostatku peněz. S finančními prostředky chce však zacházet nanejvýš odpovědně, odůvodněně a maximálně úsporně. V neposlední řadě by rád přispěl k tomu, aby FAVU byla svébytnou a zároveň plně evropskou školou.

Od 28. května do 23. června prochází nový děkan tzv. předávacím obdobím, kdy se seznamuje podle předávacího protokolu se všemi potřebnými skutečnostmi. Inaugurace děkana se uskuteční 1. října 1997 při příležitosti zahájení nového školního roku. Už nyní se však prof. Zhořovi podařilo realizovat některé záměry, např. zřídit nový kabinet „Papír – fotografie – kniha“ s digitálním dokumentačním centrem, navrhnout proděkany a členy umělecké rady FAVU. Tyto návrhy akademický senát fakulty na svém řádném zasedání 3. června schválil.

Novému děkanu FAVU přejeme do dalšího období hodně zdraví, elánu, radost v práci i v osobním životě.

Prof. dr. Igor Zhoř, CSc.

se narodil 9. března 1925 v Brně. Středem profesního zájmu absolventa přírodovědecké a pedagogické fakulty na Masarykově univerzitě byla výtvarná teorie, publicistika a výchova. Jako výtvarný teoretik působil od roku 1958 ve Svazu čs. výtvarných umělců a aktivně působil v různých tvůrčích skupinách, které v minulosti vznikaly (např. Profil 58, Blok tvůrčích skupin v Brně aj.). Podílel se na řadě významných výstav své doby, psal recenze, stati a medailony do kulturních časopisů, vydával knižní publikace. Neméně významná byla i jeho činnost pedagogická. Od roku 1960 přednášel dějiny umění na pedagogické fakultě a na katedře herectví JAMU v Brně. Éra normalizace pro něj znamená v roce 1970 nucený odchod z vysoké školy, zákaz veřejné a publikační činnosti. Jeho aktivita však neutuchá – snaží se publikovat pod cizími jmény, přispívá články a překlady do samizdatových sborníků, zahajuje neoficiální výstavy. Od roku 1989 již může publikovat pod svým jménem a v roce 1990 se vrací na univerzitu. Od roku 1993 pak působí jako profesor na Fakultě výtvarných umění VUT v Brně.

(yk)

Fakulta chemická

Pokroky v oblasti aplikované fyzikální chemie polymerů

Dne 15. května 1997 se konal v aule Fakulty chemické VUT odborný seminář, který jeho aktivní účastníci věnovali připomenutí významného životního jubilea děkana fakulty prof. Ing. Lubomíra Lapčíka, DrSc. – jeho šedesátin.

Téma semináře nebylo zvoleno náhodně, stejně tak nebyla nahodilá volba účastníků. Na semináři odeznělo devět přednášek, které pronesli blízcí spolupracovníci jubilanta, ve zdrcující většině jím vychovaní žáci, z velké části dnes známí vysokoškolsí docenti a vedoucí pracovníci v průmyslové sféře.

Sedm sdělení mělo charakter původních a souborných referátů, prezentujících významné výsledky, na nichž se fyzikálně chemická škola, založená profesorem Lapčíkem, s těžištěm na chemickotechnologické fakultě Slovenské technické univerzity (kde jubilant do roku 1992 působil), podílela. Tyto práce základního výzkumu směřují do technologických realizací především v polygrafii, aplikované fotografii a fotochemii a jiných aplikacích, významných pro ochranu životního prostředí, zabývajících se dekompozicí a transformacemi organických látek a polymerů.

Úvodní a závěrečná přednáška měla širší pojetí. V úvodním sdělení přednesl bývalý rektor STU a člen Akademie věd ČSFR a SR Anton Blažej rozbor vývoje lidské civilizace na základě periodizace technologií a ukázal na perspektivy dalšího rozvoje společnosti. V závěrečném sdělení byla zhodnocena činnost jubilanta na základě srovnání všech vývojových etap, zejména trojího zakládání chemie na brněnské technice.

Seminář byl bohatě navštíven. Mezi účastníky nechyběli ani rektor VUT prof. Ing. Petr Vavřín, DrSc., prorektor VUT prof. Ing. Jaroslav Kadrožka, CSc. a doc. RNDr. Petr Dub, CSc. i další osobnosti. Po semináři se uskutečnilo krátké posezení, při němž pozvaní ocenili nevšední vědeckou úroveň, cit pro realitu a technické realizace a zejména jubilantův morální profil i jeho obětavost, s níž se vložil za krajně nepříznivých, zvláště prostorových podmínek do budování obnovené chemické fakulty po boku svých nejbližších spolupracovníků.

Při příležitosti tohoto semináře i další den, v rámci přátelského setkání, přišli jubilantovi blahopřát příslušníci fakulty i četní hosté a přátelé z mnoha jiných – tuzemských i zahraničních - institucí. Všichni mu upřímně popřáli dlouhá léta a další úspěchy v práci i v osobním životě a ocenili jeho dosavadní práci ve prospěch VUT, fakulty a československé vědy.

Jiří MATOUŠEK

Prof. Ing. Lubomír Lapčík, DrSc. – současný děkan Fakulty chemické

Investiční a podnikatelské příležitosti na Ukrajině

Dne 22.5.1997 se v brněnském hotelu Voroněž konal seminář zabývající se investičními a podnikatelskými možnostmi českých firem na Ukrajině. Pořadatelé tohoto semináře byly poradenská firma Eastconnect, s.r.o. a Komora pro hospodářské styky se SNS (Společenství nezávislých států), která byla zřízena Hospodářskou komorou ČR jako součást proexportní politiky orientované na perspektivní trhy států SNS.

Po krátkém přivítání, které pronesl představitel společnosti Eastconnect, se slova ujal ekonomický tajemník Velvyslanectví Ukrajiny v ČR, aby posluchače seznámil s nejnovějším ekonomickým a politickým děním na Ukrajině. Krátce připomenul, že Ukrajina představuje nejen trh s 52 milióny spotřebitelů, ale také disponuje obrovskou výrobní kapacitou ve více než 150 oborech. Dále uvedl, že zásoby nerostných surovin jsou podle nezávislých průzkumů odhadovány na 50 miliard tun železné rudy a 30 miliard tun uhlí. Velké rezervy představuje i zemědělství, neboť Ukrajina byla v nedávných dobách největší obilnicí Sovětského svazu. Na závěr svého projevu zhodnotil vzájemnou obchodní výměnu mezi našimi státy jako vyrovnanou, tato za rok 1996 dosáhla výše 404 miliónů amerických dolarů, z čehož náš export byl jen mírně deficitní.

O právních normách podnikatelské a investiční činnosti zahraničních právnických a fyzických osob na Ukrajině hovořil druhý přednášející, dr. Petuchov, daňový a právní poradce z Ukrajiny. Detailněji se věnoval podmínkám při vytváření společných podniků, které částečně nebo úplně patří zahraničním investorům. Velmi zajímavá byla také část popisující postup při zakládání stálých obchodních misí na území Ukrajiny. K rozvíjení těchto aktivit by podle jeho slov měla výrazně přispět Dohoda o zamezení dvojího zdanění, která byla podepsána v roce 1979 mezi členskými státy RVHP a po rozpadu SSSR zůstala v platnosti pro následnické země s výjimkou baltických států.

Na téma obchodního práva navázal s ryze ekonomickými fakty Andrej Zajcev z přední ukrajinské brokerské firmy Alfa Capital. Podle zdrojů uvedené firmy činil objem investic v loňském roce 1,4 miliardy amerických dolarů, z čehož téměř jednu pětinu tvořily investice z USA. Zahraniční kapitál nejvíce proudil do vnitřního obchodu a služeb, dále pak do lehkého průmyslu a potravinářství. Po těchto obecných informacích následovala podrobná analýza jednotlivých oborů. Pro české investory patří mezi nejperspektivnější průmysl mlékařský, masný, keramický a sklářský, a to především z důvodu relativně nízkých investic v porovnání se strojírenstvím či hutnictvím. Avšak i strojírenství představuje velmi zajímavou oblast. Jde zejména o loďařství, letectví, výrobu zemědělských a obráběcích strojů a výrobu automobilů. Samostatnou kapitolu tvoří těžební průmysl a energetika, kde jsou však potřeba obrovské investice, a navíc tyto obory patří do sféry zájmů velkých společností jako Shell či Westinghouse. Obecným problémem všech výše jmenovaných odvětví je vedle nevyjasněných majetkových vztahů především zastaralá technologie, která i přes levnou pracovní sílu a suroviny nedovolí vyrábět konkurenceschopné produkty. Právě zde bych viděl velkou příležitost českých firem, které jsou schopné nabídnout komplexní dodávky technologických celků za přijatelnou cenu. To je samozřejmě možné jen tehdy, budou-li tyto technologie na světové úrovni, což bez výraznější podpory výzkumu a institucí, jako jsou technické vysoké školy či vědecko-technologické parky, půjde zajistit jen velmi obtížně.

Na závěr mi nezbyvá než souhlasit s tajemnicí Komory pro hospodářské styky se SNS Mgr. Sedláčkové, která vyjádřila lítost nad tím, že jsme neuváženě opustili naše tradiční východní trhy, ale pevně věří v opětovné vybudování silných pozic na těchto trzích.

Milan ŘEZNÍČEK
student 2. ročníku FEI VUT
předseda Studentské organizace
TRUST Engineering

Studentská tvůrčí a odborná činnost Ostrava '97

13. května t. r. proběhla na Vysoké škole báňské - Technické univerzitě Ostrava soutěž odborných prací studentů s názvem „Studentská tvůrčí a odborná činnost OSTRAVA '97“, která navázala na tradici celostátních odborných setkání studentů, jež v letech 1992 – 1996 pořádal pod označením STČ kolektiv pracovníků Fakulty strojní (FS) VUT v Brně pod vedením prof. Ing. Františka Pochylého, CSc.

Na setkání děkanů strojních fakult České a Slovenské republiky v průběhu září 1996 v Ostravě bylo dohodnuto, že organizace této akce se bude předávat mezi strojními fakultami obou států, aby se snížilo opakované zatížení organizátorů z VUT v Brně. Současně děkan FS VŠB – TU Ostrava navrhl rozšíření počtu odborných sekcí o oblast automatického řízení, aplikované informatiky a prostředků automatického řízení. Tento návrh vycházel především z dobrých zkušeností studentské soutěže „Aplikace automatů Allen-Bradley, jejich vizualizace a řízení v laboratorních podmínkách“, kterou v roce 1996 pořádala Hornicko-geologická fakulta (HGF) VŠB – TU Ostrava.

Původně organizací soutěže studentských prací v roce 1997 pověřená Univerzita v Trnavě se omluvila. Proto se spojily pracovní kolektivy organizátorů z Katedry automatizační techniky a řízení FS a Institutu ekonomiky a systémů řízení HGF VŠB-TU Ostrava a organizaci soutěže bezchybně zajistily.

V letošním ročníku soutěže bylo přihláшено celkem 29 prací jednotlivců a kolektivů, jež byly rozděleny do sekcí:

• S1 Teorie a aplikace systémů řízení	6 prací
• S2 Aplikovaná informatika	6 prací
• S3 Počítačové řízení výrobních procesů s podporou SCADA/MMI	7 prací
• S4 Aplikace programovatelných logických automatů PLC	10 prací.

Záštitu nad soutěží převzali děkani pořádajících fakult :

Prof. Ing. Antonín Víteček, CSc. – děkan FS a prof. Ing. Ctirad Schejbal, CSc. – děkan HGF. Aktivně soutěž podpořily a zúčastnily se hodnocení přihlášených prací firmy a společnosti:

AutoCont Control Systems, s.r.o. Ostrava, PANTEK (CS), s.r.o. Hradec Králové, Sdružení firem FLUIDTRONIC CENTRUM Ostrava, SPEL, s.r.o. Kolín, Slezskomoravský svaz VTSaP - pobočka KAKI Ostrava.

VUT bylo v soutěži zastoupeno pracemi těchto studentů:

- *Fakulta elektrotechniky a informatiky*
 1. Schreiber, P.: Model kolejiště, řízený PA SLC 500
- *Fakulta technologická ve Zlíně*
 2. Langer, P.: Univerzální DDE Server pro řídicí aplikace
 3. Vachutová, I.: Algoritmus řízení tepelného výkonu v horkovodních systémech centralizovaného zásobování teplem
 4. Navrátil, A.: Program pro řízení přenosu dat po sériové lince RS 485 v systémech ODIS
 5. Mrázek, P.: Objektově orientovaný programový systém pro analýzu a řízení výroby

Studenti Ivana Vachutová a Petr Mrázek se umístili v soutěži ve svých sekcích na 3. místě a byli odměněni.

Soutěž se stala prakticky kolbištěm (v dobrém slova smyslu) nejen studentů, ale i úrovně jejich spolupráce s pedagogy na ústavech nebo katedrách. Byla úspěšnou vizitkou zúčastněných studentů. Přejeme si, aby v následujících letech se zájem o účast a prezentaci výsledků studentské tvořivé činnosti dále zvýšil. Shromáždění děkanů strojních fakult rozhodne o dalším organizátorovi v roce 1998, o čemž budeme zainteresovaná pracoviště včas informovat.

Závěrem děkujeme účastníkům i organizátorům za vynaložené úsilí.

Prof. Ing. Jaroslav BALÁŤE, DrSc.

Nečinnost nemá rád

S francouzským lektorem o jeho pobytu na VUT

Na ústavu jazyků Fakulty stavební VUT, kde se vyučuje sedmi jazykům (angličtině, němčině, ruštině, češtině, francouzštině, italštině a španělštině), působí i zahraniční lektori, aby pomohli našim studentům snadněji zvládnout cizí jazyk. Již třetím rokem přijíždějí na jeden semestr také francouzští profesori v důchodu, kteří se místo zasluženého odpočinku věnují raději bezplatné výuce francouzské konverzace.

Když se ptám studentů v hodinách francouzštiny, jací jsou Francouzi, odpovídají mi: srdeční, sympatičtí, jsou drobnější a štíhlejší postavy, přestože mají rádi dobré jídlo a pítí. Této charakteristice odpovídá i náš francouzský lektor.

Pan **Camille Joffre** z Grenoblu, původně profesor dějepisu, působil více než 30 let jako ředitel gymnázia. V září 1994 odešel do důchodu, a jelikož nečinnost nemá rád, rozhodl se věnovat výuce francouzštiny. V únoru 1997 přijel do Brna, a vystřídal tak po třech měsících svého francouzského kolegu. Položila jsem svému sympatickému kolegovi několik otázek a s jeho odpověďmi bych ráda seznámila i čtenáře našeho časopisu.

Pane Joffre, je to vaše první cesta do České republiky?

Poprvé jsem navštívil vaši zemi již v létě roku 1990, krátce po „sametové revoluci“ a před „sametovým rozvodem“. Projel jsem se svou paní Československo od Karlových Varů, přes Plzeň, Prahu, jižní Moravu, až po Bratislavu. Od té doby se vaše města hodně změnila a nepřipadají mi už tak smutná. Většina fasád obytných domů a veřejných budov byla již opravena, jejich barvy jsou veselější a na pohled příjemnější, ale silnice zůstávají i nadále plné děr. Můj obdiv patří především ženám a dívkám, které se vkusně a elegantně oblékají.

Jaká organizace vás vysílá do zahraničí podporovat výuku francouzštiny?

„GREF“ (Groupement des retraités éducateurs sans frontières = Seskupení vychovatelů v důchodu bez hranic) je nevládní organizací s mezinárodně solidárním posláním. Všichni jsme původním povoláním vychovatelé, většinou bývalí učitelé. Za svou dobrovolnou práci nejsme placeni. Výdaje za ubytování hradí místní partner; v mém případě mi platí studentské koleje Rektorát VUT. Jsme vysíláni do Afriky, Jižní Ameriky, jihovýchodní Asie nebo do střední Evropy na období 2 až 4 měsíců. Cestu do místa našeho působení zajišťuje GREF z různých finančních zdrojů, např. Evropské unie, Ministerstva zahraničních věcí, Ministerstva pro spolupráci, partnerských asociací GREFu. Cílem naší organizace je šířit osvětu, podporovat rozvoj demokracie a napomáhat svobodnému získávání vědomostí a informací.

Kde všude u nás vyučujete francouzštině a jak se vám pracuje s našimi studenty?

Francouzštinu jsem nikdy neučil, byl jsem profesorem dějepisu a zeměpisu na gymnáziu a posléze více než 30 let jeho ředitelem. V Brně učím na Fakultě stavební, na Rektorátu VUT a na gymnáziích Slovanské náměstí a Vídeňská a ve Zlíně na Fakultě technologické. Vaši studenti jsou pilní, požadují informace všeho druhu a pečlivě si zapisují slovíčka. Během konverzace mluvíme o vztazích v Evropě, zejména mezi Českou republikou a Francií. Zajímají se rovněž o možnosti získání stipendia do Francie.

Kdo vám zde nejvíce pomáhá? Není vždy snadné žít v cizí zemi bez znalostí jejího jazyka, bez rodinného zázemí, bez přátel.

Nepochybně mi nejvíce pomáhá Rektorát VUT, na kterém jsem si zřídil „generální štáb“. Vztahy, které zde udržuji s vedením a sekretariátem, jsou velmi srdečné. Pomohl mi rovněž francouzský lingvistický attaché pro jižní Moravu a také Alliance Francaise, zejména při přípravě konverzačních témat. Čeština je těžký jazyk s obtížnou výslovností, ale jelikož umím i anglicky, domluvíme se. Anglicky se ptám na cestu, při hledání adresy a v restauraci probíráme jídelníček též v angličtině.

Jak trávíte svůj volný čas?

Zejména o víkendech se věnuji turistice po jižní Moravě a západním Slovensku. Velmi mne potěšilo pozvání na každoroční setkání zaměstnanců stavební fakulty v Semilasu. Také jsem moc ocenil pozvání do rodiny dvou mladých inženýrů z fakulty architektury, kde jsem byl vřele přijat.

Co se vám u nás líbí a také nelíbí?

Nebudu vypočítávat, co je, nebo není dobré. Považuji za normální, že mne některé věci nebo zvyky udivují,

jako např. prázdné ulice v sobotu a v neděli. My ve Francii si rádi posedíme u oběda, vy ne. Pracovní den ve škole vašich studentů a školáků je nepřerušovaný, což jim umožní dřívější návrat domů, a mají tak část odpoledne pro sebe volno. Veřejná doprava, ať už městská, meziměstská či mezinárodní, se mi zdá dobře zorganizovaná. Učitelé, se kterými jsem měl možnost se setkat, v současné době disponují jen skromnou kupní silou. Některé běžně dovážené výrobky (auta, televizory a elektrospotřebiče) jsou u vás stejně drahé jako v západní Evropě. Nájmy, jak jsem se dozvěděl, jsou vysoké a koupě bytů není také pro každého finančně dostupná. Při výuce na VUT a na gymnáziu jsem velmi ocenil srdečné vztahy mezi vyučujícími a studenty. Zdvornost mezi studenty a klidné prostředí, které vládne na chodbách a ve třídách, na mě též udělaly velký dojem.

Vrátil byste se znovu do Brna?

Rád bych se vrátil do České republiky, ale složení skupin odjíždějících do zahraničí určuje naše asociace „GREF“ podle návrhu vedoucího projektu pro každou zemi a podle individuálních schopností. Pokud se mi naskytne možnost vrátit se, rád bych znovu pracoval v Brně, protože si myslím, že naše asociace „GREF“ tu může udělat ještě hodně práce.

S Camillem Joffrem rozmlouvala

PhDr. Zuzana Wotkeová, CSc.

Nezapomenutelné zážitky anglického studenta

Obor: Elektrotechnika a komunikace, bakalářské studium

Škola: University of Huddersfield

Jméno: Michael Smith

Co je Tempus

Je to projekt EU umožňující pomocí studentských mobilit ověřit srovnatelnost vyššího vzdělávání na českých a západních technických univerzitách. Účastníky tohoto projektu jsou české a západní technické univerzity a průmyslové podniky. Reciproční studentská mobilita je tvořena semestrálními pobyty na partnerských univerzitách či v průmyslových podnicích. Na konci školního roku jsou studentské práce hodnoceny mezinárodní porotou. Toto vede k přiblížení srovnatelnosti studia na českých a západních vysokých školách.

Proč jsem přijel

Osobně věřím v naplňování lidských snů, ať to stojí cokoliv. Ve schopnost člověka přizpůsobit se a překonávat překážky. Umožní vám mimo jiné prožít to, co byste jinak v životě nezažili, kdybyste vědomě tento cíl nesledovali. I když na začátku se tato zkušenost může jevit jako snížení kvality života. Musíte se vědomě snažit zůstat optimistou a říct si: "Co se můžu z této situace naučit?" Mějte na paměti, že zkušenost není to, co se vám přihodí, ale to, jak s tímto zážitkem naložíte.

Protože jsem nikdy předtím neměl možnost pracovat v zahraničí, překonávání a porozumění kulturním rozdílům, jazyková bariéra i technologické odlišnosti se zdály být dobrou příležitostí, jak si rozšířit své obzory.

Osobní poznámka

Poprvé jsem byl na klasických koncertech v katedrále. A taky jsem měl možnost vidět několik velkolepých pozoruhodností, což mě přimělo si všeho vážít mnohem více.

Musel jsem překonat hodně překážek a díky tomu si tak mohl uvědomit, že mnohem důležitější než jednotlivé výsledky je směr, kterým se vydáváte. Protože dosažení cílů samotných vás nikdy dlouhodobě neuspokojí. Jde o to, kým se staneme, když překonáváme překážky, abychom dosáhli svých cílů - to nám přinese ten nejhlubší a nejdéle trvající pocit naplnění.

Češi

Na začátku jsem jako cizinec nevěděl, co a jak v této zemi funguje. Lidé byli vesměs velmi vstřícní. Samozřejmě, že jazyková bariéra byla příčinou několika menších problémů. Jak jsem se postupně učil česky, ačkoliv to bylo obtížné, život se stával snazším, protože jsem mohl vyjádřit své požadavky. Bylo samozřejmě komické, že ne vždy se mi podařilo vyslovit svá přání správně, ale myslím si, že většinou všichni oceňovali, že se pokouším mluvit jejich jazykem, který je pro nás velmi těžký.

Našli se ale také lidé, kteří na mě hleděli spatra, že neumím česky. A neschopnost vyjádřit své myšlenky byla frustrující.

Životní styl

Životní styl je mnohem pomalejší než v Británii, protože Češi jsou obecně daleko trpělivější než Britové. Zažil jsem bezpočet příležitostí, kdy jsem byl nucen vystát frontu, která se mi vždycky zdála moc dlouhá, a proto jsem tu věc obvykle odložil na jindy.

Taky atmosféra v barech a restauracích je víc uvolněná, bez nutnosti se přesouvat jinam. Toto je pro mě nová zkušenost a dávám jí přednost.

Strava je zde exotická a luxusní. Abych doplnil svůj jídelníček, ochutnal jsem pestrou paletu jídel. Velmi oceňuji velký výběr piva, které mi, až odjedu, bude chybět. Klubová scéna je zde ve srovnání s Británií relativně malá, u nás je mnohem víc klubů s většími akcemi. Ale tady jsou pro změnu zase jiné možnosti, jako kino a divadlo, o které není v Británii takový zájem jako u vás.

Svatý Patrik alias Michael Smith (první zleva) se svými přáteli

Práce

Prvních pár týdnů bylo zátěží pro mou morálku a motivaci, protože práce, kterou jsem měl vypracovat, byla převážně založena na samostudiu z knih, kterých je tu velmi málo a v Británii není takový postup obvyklý. Součástí mého projektu byl program pro mikroregulátor v jazyce, který jsem se nikdy předtím neučil. Vypadalo to jako neřešitelný úkol.

Jako zdroj informací mi sloužil e-mail, který jsem používal i jako komunikační prostředek s domovem. Nebyla to moc velká pomoc, protože jejich znalost mého projektu byla také omezená.

Protože jsem byl zvědavý, získával jsem informace na Internetu a od svého kolegy, který postgraduálně studuje fyziku. Většinou mi pomáhal můj supervisor doc. Šolc, člověk velkorysého povahy. Potřeba vyjádřit jasně a stručně naše vzájemné požadavky

byla překážkou, kterou se nám podařilo překonat hlavně díky jeho vytrvalosti a houževnatosti zlepšit si svou angličtinu.

Nakonec se na konci tunelu objevilo světlo, které mně dodalo inspiraci a pomáhalo mi vydržet. Postupně jsem cítil, s přibývajícími pokroky, jak ze sebe setřásám tíhu.

Cestování

Těšil jsem se i z možnosti cestovat do jiných částí České republiky, např. Jeseníků a Prahy. Obojí bylo pro mě nepřekonatelným zážitkem.

Praha je krásné město, které mě okouzlo svou architekturou, a dovedl jsem ocenit to úžasné nasazení, které tenkrát lidé zde museli mít, aby své sny proměnili v realitu. Mám-li Prahu zhodnotit, řeknu to těmito slovy:

“Kdybych měl zachytit zvuky orchestru neomezené bohatosti, potom by architektura byla touto hudbou v kamení”.

Jeseníky se staly pro mě taky fantastickou zkušeností, ale vzájemné srovnání by degradovalo to druhé. V místě, kam mě vzal doc. Šolc, je velmi krásná příroda. Doc. Šolc mě učil lyžovat, respektive stát na lyžích. Ačkoliv jsem strávil většinu času spíš na zemi než na lyžích, užil jsem si spoustu legrace. Čas, který jsem tam strávil, byl nádherný, měl jsem pocit, že se můžu dotknout oblohy, zatímco pod mnou bylo množství stromů s vršky pokrytými sněhem. A v popředí přehrada, která svými stěnami zadržovala řeku.

Díky tomuto jedinému pohledu, který mi pronikl do duše, se moje pády zdály bezvýznamné.

Závěr

Když jsem se v Británii rozhodoval, zda mám, či nemám jet do České republiky, měl jsem o vaší zemi falešné představy. Domníval jsem se, že žijete stále v teplotách pod bodem mrazu a že zde stále bude jen malá svoboda volby. Už tu pobývá 3 měsíce a nemohu ještě plně docenit všechnu svou zkušenost. To, že jsem musel překonávat překážky, mi dodalo hluboký pocit sebejistoty, což mohu zúročit ve svém životě, kde to budu jistě potřebovat.

Viděl jsem mnoho zajímavých věcí a potkal mnoho lidí, kteří přispěli k tomu, že můj pobyt v České republice byl nezapomenutelný.

Michael Smith poprvé na lyžích

Zahraníční oddělení Rektorátu informuje

Akademická informační agentura (AIA)

sděluje, že Indický institut pro výrobní management v Kansbahalu v Uríse pořádá v termínu od 24. 11. 1997 do 10. 4. 1998 postgraduální kurz o údržbě strojů a zařízení. Je určen pro absolventy vysoké školy strojího nebo elektrotechnického směru, kteří mají asi 5 let praxe v dané oblasti. Je možné získat i stipendium, případní zájemci se mají informovat na indickém velvyslanectví v Praze (Valdštejnská 6, 110 00 Praha 1, tel. 02/57320255, 57320258, 57320260, 57320266).

Za poznáním do USA

AIA ve svém Bulletinu č. 31 zveřejnila také **postgraduální programy** ve studiu mezinárodních vztahů vybraných Graduate Schools of International Studies (orientace na otázky národní bezpečnosti, světové ekonomiky, mezinárodního rozvoje, mezinárodního práva, úlohy nových technologií v mezinárodních vztazích...):

- 1. George Washington University
The Elliot School of International Affairs
e-mail: esiagrad@gwis2.circ.gwu.edu
- 2. American University
School of International Service
e-mail: sisgrad@american.edu
- 3. University of Maryland
Graduate School of Management and Technology
- 4. University of Pittsburg
Graduate School of Management and Technology
- 5. Princeton University
Woodrow Wilson School of Public and International Affairs
e-mail: admiss@wvs.pinceton.edu
- 6. Columbia University
School of International and Public Affairs
e-mail: mk30@columbia.edu
- 7. University of Denver
Graduate School of International Studies
e-mail: kmiddlet@du.edu

Podle sdělení zástupců univerzit by čeští studenti mohli získat ke studiu určitou **finanční podporu**. Bulletin AIA č. 31 s podrobnými adresami univerzit je k dispozici na zahraničním oddělení rektorátu, nebo na zahraničních odděleních fakult.

Stavební fakulta University of Missouri

projevila zájem o studenty z České republiky pro magisterské a doktorandské studium v oblastech stavebních materiálů a konstrukcí, životního prostředí, geotechnického inženýrství, hydraulického inženýrství a inženýrské hydrologie, dopravních staveb a staveb infrastruktury. Zájemci o studium, kteří prokáží výborné studijní výsledky, mají možnost získat stipendium.

Příhlašku a další informace je možno vyžádat e-mailem přímo na adrese této stavební fakulty:

e-mail: ceadvise@novell.civil.umr.edu

URL: <http://www.umr.edu/civil>

North Dakota State University (NDSU) – konkurzy na stipendia

North Dakota State University nabízí stipendium zahraničním studentům po dobu prvních dvou let studia. O stipendium se lze ucházet na základě konkurzního výběru.

V nabídce jsou různé obory – zemědělství, ekonomie, architektura, stavební inženýrství,...

Termíny přihlášek: 1. dubna pro podzimní semestr

1. září pro jarní semestr

Kontaktní adresy jsou uvedeny v Bulletinu AIA č. 31, který je na děkanátech fakult, nebo na zahraničním oddělení Rektorátu VUT.

Web: <http://www.ndsu.nodak.edu/International>

Nadace APEX

Nadace APEX uskutečňuje kulturní výměnné programy zaměřené převážně na vysokoškolské studenty. Nabízíme stručnou zmínku o některých z těchto programů:

Program Work and Travel

umožňuje studentům od 18 do 28 let žít, pracovat a cestovat po Spojených státech. Díky speciálnímu vízu tam mohou strávit až pět měsíců, z toho čtyři měsíce pracují a jeden měsíc cestují.

Summer Internship Program

je určen všem studentům, kteří mají ukončené alespoň čtyři, ale ještě lépe šest semestrů studia. Umožňuje jim získat znalosti v oboru, který v Čechách studují.

Apex nabízí i programy pro absolventy škol.

Adresa: NADACE APEX, Bartáková 1200/37, 140 00 Praha 4, tel. a fax: 69 21 563

Nabídka firmy College Bound na finanční pomoc při studiu v USA

College Bound je poradenskou firmou, založenou před osmi lety a poskytující konzultační služby v oblasti středoškolského a vysokoškolského vzdělání. Tyto služby se týkají především výběru vhodného typu studia a optimalizace nákladů na studium.

Firma College Bound nabízí možnost zprostředkovat pro studenty z ČR studium v USA za podstatně nižší náklady. Informace o firmě jsou na internetové stránce: <http://www.collegebound.com>.

Zájemci o nabízenou službu College Bound se mohou obracet přímo na následující adresu: Greer Firestone

President, College Bound

2106 Largo Rd.

Wilmington, DE 19803-2308, U S A

tel. 303-478-4411, fax: 302-656-9675

e-mail: fireston@collegebound.com

International University Endowment Association – IUEA

IUEA je nezisková nadace, která byla založena v roce 1995. Podporuje mezinárodní studijní programy, zřizování mezinárodních center ve spolupráci s univerzitami v USA a v zahraničí. Poskytuje stipendia studentům ze zahraničí, kteří mají zájem studovat v USA.

Mezinárodní centra byla již zřízena na Donnelly College v Kansas City a v Kostarice. Formuláře na stipendia a zápis do škol a další potřebné informace je možné obdržet na adresách, uvedených v Bulletinu AIA č. 31, který je k dispozici na jednotlivých fakultách nebo na zahraničním oddělení Rektorátu VUT.

Doc. Ing. arch. Helena ZEMÁNKOVÁ
prorektorka pro zahraniční styky VUT

Nic bych neplatil, nic bych neměnil

Anketa je prý tuze zábavná věc. Nutno poznamenat, že jak pro koho. Čtenář, jenž sedí blízko sálajícího krbu, popíjí dvanáctiletou whisky a pokuřuje z dýmky, se rád pobaví při představě blekotajících respondentů, pobledlých strachy, že vše, co řeknou, bude použito proti nim, a zpaceného žurnalisty, který zčásti připomíná sprintera, zčásti bojovníka kung-fu, kterýžto se snaží pomocí slz a psychického vydírání alespoň z někoho vymámit odpověď. Realita však bývá krutá, jak jsem se mohla sama přesvědčit na vlastní kůži (a spolu se mnou i několik z vás).

Dne 6. května totiž vypukla na Listových kolejích anketa na téma: **Souhlasíte s tím, aby se studium na vysoké škole platilo? A pokud by se školné platilo (a vy se ocitli v pozici zákazníka VŠ), jaké změny byste se snažili prosadit?**

Jak se později ukázalo, vyvolenými byli pouze studenti fakulty stavební a elektrotechnické (a z nich pak jen ti, kteří dokázali utíkat pomaleji než já). A co jste odpovídali???

Martin a Josef (vystupující pod krycím jménem Leopold), FAST:

Platit by se klidně mohlo, ale ne moc. A když už by se platilo, tak bysme chtěli, aby se k nám učitelé podle toho chovali. Aby s náma nemávali, jak se jim chce.

Mirek, FAST:

Samozřejmě jsem spíš pro neplatit. Ono už samotné studium na téhle škole je dost finančně náročné. Jinak bych byl pro to, aby si student mohl školu organizovat sám. Mám rozvrh rozházený po celém dni, chození ze školy do školy zabere hrozně moc času.

Zdeněk, FAST:

Placení? No, to se mi ale vůbec nelíbí. Nic bych neplatil, nic bych neměnil. Nesetkal jsem se s něčím, co by se mi zvlášť nelíbilo. Asi je mi to jedno.

Mistr světa v úprku před diktafonem:

Nic neřeknu, nic neví. Stejně to mám za pár. (*Jen aby ses nedivil... - pozn. aut.*)

Hlášení rozhlasu, FEI:

S placením rezolutně nesouhlasím, ale mě to už nemusí zajímat. I kdyby se platilo, nic by se nezměnilo. Ale já si stěžovat nemůžu, co jsem chtěl změnit, to jsem změnil, co jsem chtěl prosadit, to jsem si zařídil. Naše fakulta je úplně v klídku.

Michal, FEI:

S placením školného nesouhlasím. A co bych změnil? Víc praxe. Je to pořád samá teorie a praxe žádná.

Pavel, FAST:

Platit, platit, platit ne. A ani bych nic neměnil, mně to takhle vyhovuje.

Josef, FEI:

Platit by se určitě nějaká částka měla, ale spíš míň, tak dva tisíce. Chtěl bych změnit ... přístup některých profesorů. Jejich odbornost není často na tak vysoké úrovni. Zvlášť kdyby se měla škola platit.

David, FAST

Platit asi určitě ne. Zlepšil bych to ubytování, to teda není nic moc. Aha, ve škole? Hm, tam nic, tam je to docela dobrý, docela...

Magdalena NOVÁ

Ilustrační foto: Přemysl Janíček

Výzva k zdravému rozumu

K článku ing. Dymáčka "Komplex uzlového letiště Brno : výzva k činu a prosperitě"

Číst v časopise renomované vysoké technické školy projekt pana Ing. Dymáčka, který je jen mlhavě zdůvodněn a k závažným sociologickým vlivům na obyvatelstvo se dokonce vůbec nevyjadřuje, je velmi udivující. Přestože považuji takový projekt za nerealizovatelný, alespoň krátce se vyjádřím k některým jeho aspektům.

Pan Ing. Dymáček již před třemi lety neuspěl s návrhem svého projektu v Radě města Brna, o čemž podrobněji píše pan dr. Ing. Zdeněk Pospíchal ve své reakci na uveřejnění jeho projektu v následujícím čísle Událostí. Dr. Ing. Pospíchal pak podává fundovaný rozbor vlivu na životní prostředí.

Dovolu mi přidat pár méně technicky zaměřených poznámek a pohlédnout na realizaci takového projektu z hlediska sociálně psychologického. V letech 1993 a 1994 vznikla v důsledku toho, že projekt pana Dymáčka byl projednáván Radou města Brna a pochopitelně rovněž na zastupitelstvech některých městských částí, mezi obyvateli dotčených oblastí panika. Konaly se veřejné schůze se zástupci letiště a s poslanci. Lidé místo toho, aby se s panem Dymáčkem radovali z tisíců nabízených pracovních příležitostí, měli strach o střechu nad hlavou a vůbec o svou existenci. Není divu, neboť plocha zastavěná budoucím letištěm by zasáhla víc než jednu pětinu plochy Brna. Už dnešní runway je vzdálena pouhých 400 m od obytných budov, budovy základní školy a zdravotnických zařízení.

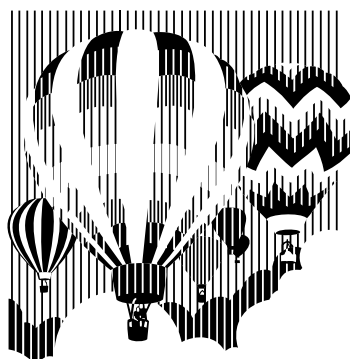
A není potřeba jezdit pro srovnání až do Texasu. Stačí navštívit letiště Heathrow v Londýně, kde je zřetelně vidět jak velmi daleko je situováno od prvních obydlí a dokonce jak daleko je od historického centra města.

Obyvatelé lokalit přilehlých letišti mají dlouhodobé negativní zkušenosti s provozem vojenského letiště, kde hluk a zplodiny ze stíhaček zasahovaly cca 200 000 obyvatel v Tuřanech, Slatině, Holáskách, Brněnských Ivanovicích, Komárově, Horních a Dolních Heršpicích, Modřicích, Chrlčicích, v sídlišti Bohunice a dalších cca 75 000 obyvatel přilehlých obcí už mimo území města Brna. Jistě, moderní dopravní letadla jsou méně hlučná, ale vliv jejich zplodin na životní prostředí je jednoznačně zhoubný, jak velmi přesvědčivě dokazuje pan dr. Ing. Pospíchal ve svém článku.

Kromě toho projekt pana Ing. Dymáčka neuvádí, kam se přestěhují všichni ti lidé z 50 km čtverečních, které budou přímo použity pro letiště a jeho zázemí. Jak bude žít historické město Brno, nad nímž ročně přepraví letadla třikrát více cestujících, než žije v celé České republice? Kde bude umístěno ono špičkové školství, věda a výzkum, jehož rozvoj "zcela zásadním způsobem" předpovídá autor projektu. V podzemních laboratořích opatřených klimatizací a protihlukovou ochranou? Proč budovat "robustní" komplex jen 200 km od Ruzyně, která se vysokým nákladem rozšiřuje, a ještě bližší Vídně? Téměř každý odstavec z textu projektu vyvolává další a další otázky.

Souhlasím s dr. Ing. Pospíchalem, že takové projekty je třeba posuzovat s ohledem na životní prostředí a dodávám, že rovněž **s ohledem na osudy jednotlivců, jejich majetek a městskou komunitu jako neopakovatelné lidské společenství**, které by zásahem takového, dle samotného autora "robustního" projektu, bylo zcela rozrušeno.

PhDr. Milena KRHUTOVÁ
vedoucí ústavu jazyků FEI VUT

Co učit?, nebo čemu učit?

Začnu konkrétním tvrzením. Na naší škole prý leckde máme příliš velký počet vyučovaných předmětů, zejména ve srovnání se západním zahraničím. Musíme jejich počet snížit, což už leckde nastalo, nebo nastává.

Rušení čehokoli jistě není věc snadná a osoby, v rušené věci osobně zapojené, mohou mít pocit nespravedlnosti a toho, že zrovna ta jejich věc je děsně důležitá, a proto ke zrušení nevhodná. Zkusme se tedy inspirovat i u jiných chytrých hlav, než jsou ty naše.

Americký počítačový vědec a zároveň profesor psychologie Roger C. Shank píše (v knize „Jak se věci mají“, redigované J. Brockmanem a K. Matsonovou, vydané nakladatelstvím Archa Bratislava v roce 1996):

„Ale přestože víme, jak se lidé učí a jak vzniká inteligence, zůstávají školy pevně zakotveny v učebním modelu, který zdůrazňuje fakta a bagatelizuje skutečnou činnost. (...) Fakta nejsou mince a jejich zvládnutí nevyovídá nic o hodnotě vzdělání dotyčné osoby. Ve vzdělávacím systému hraje fakta velkou úlohu, protože se tak snadno dají testovat. (...) Přesvědčivě argumentovat, nikoliv odříkávat (...), to je klíč k celému problému. Naučit se přemýšlet a své myšlenky přesvědčivě vyjadřovat je skutečnou podstatou vzdělání.

A co je oběživem v učení? Je to připravenost se zmýlit, ochota neuspět a schopnost soustředit se na vlastní zmatenost v naději, že se dopracuji toho, jak věci objasnit. Z toho důvodu je způsob, jak se učební látka zprostředkuje, důležitější než látka sama. Důležité totiž není, co víte, ale jak jste k tomu přišli. Je typickým jevem, že to, co se učíme ve škole, obvykle memorujeme. Ale memorování ještě neznamená, že si na příslušnou informaci vzpomeneme ve chvíli, kdy by nám mohla být k užítku. (...) Schopnost přerýkat fakta je užitečná, máte-li projít při testech, udělat dojem na své známé, blýsknout se při televizním kvízu, ale tím to končí. (...)

Klíč k učení poté, co jste se snažili něco vykonat, neuspěli jste a využili jste potřebné pomoci, spočívá v procesu generalizace. Nestačí se pouze naučit, jak fungovat v dané situaci. Musíte se také naučit, jak zevšeobecnit to, čemu jste se naučili, abyste to mohli použít jinde. Pokud toho nejste schopni, získáte jen omezenou sbírku nesouvislých poznatků, která snad může posloužit v jednotlivých sférách, ale jinde je k nepotřebě. (...)

Jestliže nemá smysl znát fakta, co tedy má smysl znát? (...) Stojí za to poznat různé procesy: politické, psychologické, fyzikální, ekonomické. Také je důležité pochopit, jak věci fungují, tak abyste s nimi mohli spolupracovat a přimět je, aby pracovaly pro vás. (...)

Protože se nejlépe učíme prací, musí mít studenti na práci reálné věci (...) Nejlepší způsob, jak se poučit například o nějakém politickém procesu, je podílet se na něm. (...) Abyste se něco naučili, musíte něco konat a všimát si toho, co vám v tom konání brání, tak abyste mohli změnit svou základnu vědomostí a zkoušet věci znovu.“ (Poslední slova prof. Shanka jsou vpravdě kacířská: „škola a učení spolu jen velmi málo souvisí“.)

K citovaným názorům snad není třeba komentáře. Jen bych upozornil na to, že prof. Shank zjevně útočí i na studenty a žádá po nich značnou dávku samostatnosti a aktivního přístupu nejen k vlastnímu studiu, ale ke všemu, s čím se ve škole setkají. To se v našich krajích příliš nevyskytuje a kdoví, jak moc to zapříčiňuje pocit, že ať se budoucí inženýr snaží sebevíc, často bude po absolvování jeho plat menší než mzda slečny za okénkem v bance ne proto, že by byla schopnější než on, ale proto, že sedí na „správnějším“ místě. A o jeho kolegovi, který jen prodává to, co jiní vymysleli, ani nemluvě.

Abychom se pořád neohlíželi jen po cizině, ještě aspoň jeden názor domácí. Úspěšný populizátor vědy dr. Jiří Grygar v rozhovoru pro kupodivu dámský časopis říká:

„(...) ve školách se klade důraz na něco, co není pro rozvoj vědeckého myšlení podstatné. Bazíruje se (...) na faktických vědomostech místo toho, aby se hledaly souvislosti a aby se příroda probírala celkově. Docela rád bych viděl, což by bylo ovšem pro kantory velmi náročné, jakousi integrovanou výuku přírodních věd.

A dokonce bych uvítal i integraci přes vědy společenské: to by byl úkol vzrušující a napínavý (...)

Některé moderní disciplíny dr. Grygarovi dost nahrávají. Mám na mysli třeba studium chování nelineárních dynamických systémů, nerovnovážnou termodynamiku, synergetiku, teorii chaosu atp.

Samozřejmě, že nemůžeme na naší škole vychovávat pouze univerzální vědce. Ale překlady názvu VUT do cizích jazyků ukazují, že by mělo poskytovat univerzální technické vzdělání. Což by se opravdu nemělo rovnat naučení co největšímu počtu poznatků, ani seznámení s co největším počtem dílčích oborů. Inženýr by měl být především schopen řešit problémy, které ho v praxi potkají. Měl by se tedy naučit přemýšlet nad problémy, osvojit si metody, s nimiž se proniká ke kořenům problémů, které mu umožní pochopit a poznat podstatu problému. Měl by umět problémy analyzovat a poznatky syntetizovat do řešení a závěrů a vlastního tvoření. A už by nemělo tolik záležet na tom, jestli se takovému dovednosti naučí na příkladu strojnictví, elektrotechniky nebo chemie. Můžeme to studenty učit na způsobech používání vědecké metody v našich jednotlivých oborech a jejich odborných problémech. A dát jim možnost si tyto postupy co nejvíce vyzkoušet na vlastní kůži dřívě, než to budou muset dělat naostro v praxi.

Tedy neomezovat jen počet (předmětů), ale hlavně pouhý popis. A dále: rozšiřovat vědomí souvislosti a obecnosti a také možnosti samostatné účasti studentů na tvůrčí činnosti.

Že to nejsou slova odtržená od reality, dokazuje následující příklad. V posledních letech najímají britské a japonské *finanční* firmy celé ročníky absolventů *chemie*. Nikoli pro jejich odborné znalosti, ale pro jejich schopnost analytického myšlení. (Chemtech **26** (3), 31 (1996)).

Na závěr se vraťme zpět k úvodu. Měli bychom začínat s otázkou, čemu chceme naše studenty učit a jak. Pak mnohem snadněji zjistíme, co je máme učit. A přitom se ptát i těch studentů.

Ing. Miloslav PEKAŘ, CSc.
Fakulta chemická

Prof. Ing. Bohumil Vlček

Z cyklu „Rektoři VUT“

Na řádné schůzi profesorského sboru dne 29. 5. 1925 byl rektorem školy pro studijní rok 1925 – 1926 zvolen profesor mechanické technologie vláken Bohumil Vlček.

Narodil se před 115 lety - 17. června 1882 v Rakousích u Turnova. Po maturitách na vyšší státní průmyslové škole v Praze v roce 1901 a na vyšší reálce v Mladé Boleslavi v roce 1906 vystudoval strojní inženýrství na české technice v Praze. V letech 1901 - 1903 se vzdělával jako stipendista ministerstva kultu a vyučování na tkalcovské škole v Ústí nad Orlicí. V roce 1903 byl jmenován asistentem pro technologické předměty u známého odborníka Aug. Braulíka na téže škole. Poté působil rok ve Frenštátě pod Radhoštěm a pět let v Rychnově nad Kněžnou, kde vedl rovněž technickou

správu továrního podniku. Současně si doplňoval vědomosti v různých velkých závodech doma i v zahraničí.

Koncem roku 1912 byl Bohumil Vlček jmenován mimořádným profesorem mechanické technologie vláknin na české technice v Brně o sedm let byl jmenován profesorem řádným.

Na zařízení stolice mechanické technologie vláknin povolilo tehdy ministerstvo kultu a vyučování směšnou částku 3 000 K. Tato částka byla až na 100 K použita ještě před příchodem profesora Vlčka k jiným účelům. Za zbylý obnos zakoupil profesor Vlček jeden starý vlnářský stav. Ostatní stroje a přístroje získával postupně dary, půjčkami i na splátky od domácích i zahraničních textilních továren.

První léta svého působení na české technice v Brně věnoval profesor Vlček rozšiřování učební látky, vydávání přednášek a doplňování laboratorních pomůcek a strojů.

Za jeho působení začala brněnská technika vychovávat první odborné inženýry pro průmysl textilní a papírnický. V roce 1919 vybudoval při ústavu mechanické technologie vláknin první autorizovaný zkušební ústav textilní a papírnický. V letech 1913 - 1914, 1921 - 1922 a 1933 - 1934 byl děkanem odboru strojního inženýrství a elektroinženýrství.

Profesor Vlček se významným způsobem podílel na rozvoji českého textilního průmyslu. Uplatnil se jako konstruktér a zlepšovatel textilních strojů, konstruoval automatické stavy a provedl řadu zlepšení na přádelních strojích. Byl majitelem řady československých, rakouských a anglických patentů z oboru přádelních strojů. Své zkušenosti vložil do spisu Nástin spřádání, který byl vydán v roce 1934. Po skončení 1. světové války usiloval o povznesení českého lnářství a má velkou zásluhu na zřízení „Prvé české přádelny lnu“ v Jilemnici.

Od roku 1921 řídil tři roky zpracování státem zakoupené vlny v deseti továrnách v Brně, Humpolci, Žirovnici, Žilině a tehdejší Německém Brodě. Touto činností uspořil státu značné finanční částky. Vypracoval řadu posudků pro různé úřady a rovněž pro ministerstvo financí o dávce z majetku přádelen mako.

Při Čs. svazu pro výzkum a zkoušení techniky důležitých látek založil skupinu Textil, byl zakladatelem České matice technické, v níž vydal svou příručku Prutové stavy. Dále byl redaktorem Textilních listů a stálým radcem Spolku čs. průmyslníků textilních.

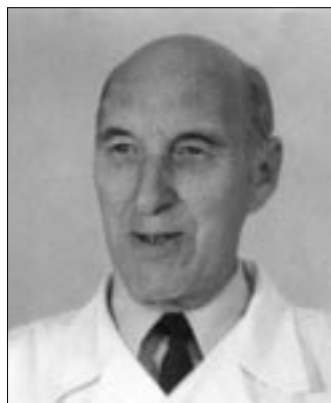
Profesor Bohumil Vlček byl odborník, známý i v zahraničí (např. pro Berlín napsal v roce 1930 spis Die mechanische Weberei, sestavil mezinárodní textilní slovník česko-německo-francouzsko-anglický).

Bohumil Vlček zemřel dne 31. 12. 1967 v Malé Skále u Turnova.

PhDr. Renata Krejčí
Archiv VUT

K desátému výročí úmrtí Ing. Jiřího Smrčka

13. června 1997 tomu bylo 10 let, co zemřel ve věku nedožitých 81 let zakladatel Ústavu soudního inženýrství VUT v Brně Ing. Jiří Smrček. Rádi bychom proto připomenuli aspoň v krátkosti život a práci, která byla tomuto nestoru technických soudních znalců skutečným posláním.

Jiří Smrček se narodil v Brně 30. prosince 1906. Jeho otec byl dlouholetým profesorem, v letech 1913 až 1914 dokonce rektorem na VUT v Brně (článek o něm vyšel loni v 6. čísle Událostí - pozn. red.). Na České vysoké škole technické v Brně vystudoval obor strojní inženýrství.

Život Jiřího Smrčka nebyl rozhodně lehký, zato však bohatý na životní a pracovní zkušenosti. Prošel řadou zajímavých zaměstnání - vykonával odborný strojní dozor při stavbě vodního díla na Váhu, pracoval jako referent pro výstavbu

výrobní pilek, jako civilní inženýr působil v podnicích, kde prováděl činnost stavebního dozoru a činnost posudkovou.

Zvlášť těžkou kapitolou v jeho životě bylo období 2. světové války. Jiří Smrček se hned v začátcích nacistické okupace zapojil do odbojové činnosti v organizaci Obrana národa. V prosinci 1939 jej zatkl gestapo a Jiří Smrček byl do prosince 1944 vězněn a poté nasazen v Německu, odkud se vrátil v květnu 1945.

Na Vysoké učení technické v Brně nastoupil v roce 1962 - nejdříve na katedru spalovacích motorů a motorových vozidel Fakulty strojní a pak v roce 1964 na nově zřízený Ústav soudního inženýrství, v jehož čele stál jako vedoucí až do roku 1979, kdy odešel do důchodu. Dál se však aktivně účastnil práce ústavu, a to až do posledních dnů svého čínorodého života.

Sluší se připomenout některé zásady pana Ing. Smrčka, kterými se v životě řídil a které mohou inspirovat i dnešní mladé inženýry:

Není důležité, za jakou odměnu znalec svoji činnost vykonával. Důležité je jeho osobní uspokojení z dobře vypracovaného posudku: odměna pak je určena pro manželku jako alespoň částečná kompenzace za to, jak ji zanedbával, když dlouhé hodiny seděl nad posudkem.

Znalec by neměl být příslušníkem žádné politické strany. Je příslušníkem strany technické a tato se řídí fyzikálními zákony, které nepodléhají korozi ani jiným vlivům.

Kouzlo života je umět se radovat z maličkostí.

Je vědecky dokázáno, že když se člověk zlobí, namáhá 72 svalů, když se usmívá, pak jen 27.

(red)

Americký fotbal Pod Palackého vrchem

24. května proběhlo na hřišti Pod Palackého vrchem 4. kolo 1. české ligy amerického fotbalu, v němž se utkal univerzitní tým Brno Alligators s loňskými finalisty české ligy Ostrava Steelers. Na 200 diváků se přišlo podívat na toto utkání, v němž i přes snahu domácích měli jasnou převahu hosté. „My nemůžeme zatím konkurovat jejich síle a velikosti - především v útočné formaci,“ prohlásil hlavní trenér John Croft z USA. Aligátoři se sice snažili skórovat touchdown pomocí dlouhých přihrávek, avšak ty byly proti obraně hostů neúčinné. Obranné akce domácích sice byly intenzivní, ale měly špatnou koncepci. V závěru tří hodinového utkání pak brněnským Aligátorům ubývaly síly, protože nebyli k dispozici hráči na střídání, zatímco ostravští hosté měli v záloze o 20 hráčů navíc!

„Část našeho neúspěchu pramenila z toho, že hrálo hodně nových hráčů, kteří nemají ještě potřebné zkušenosti,“ vysvětloval po skončení zápasu trenér John Croft.

Ostrava Steelers porazila brněnský univerzitní tým Alligators s konečným výsledkem 44 : 20.

Průběžné výsledky 1. české ligy amerického fotbalu

1. kolo (19. a 20. dubna)

Brno Alligators	vs.	Prague Panthers	16 : 32
Haviřov Devils	vs.	Příbram RAMS	0 : 0
Prague Lions	vs.	Bratislava Monarchs	64 : 3
Pilsen Bulldogs	vs.	Ostrava Steelers	0 : 20

2. kolo (3. a 4. května)

Ostrava Steelers	vs.	Haviřov Devils	59 : 17
Prague Lions	vs.	Prague Panthers	0 : 14
Brno Alligators	vs.	Bratislava Monarchs	42 : 7
Pilsen Bulldogs	vs.	Příbram Rams	0 : 44

3. kolo (10. a 11. května)

Příbram Rams	vs.	Brno Alligators	0 : 40
Bratislava Monarchs	vs.	Pilsen Bulldogs	35 : 0
Prague Panthers	vs.	Haviřov Devils	96 : 0
Ostrava Steelers	vs.	Prague Lions	27 : 8

4. kolo (24. a 25. května)

Brno Alligators	vs.	Ostrava Steelers	20 : 44
Pilsen Bulldogs	vs.	Prague Panthers	0 : 20

Zbyněk ZELINKA

Cyklistický výlet s mezinárodní účastí

Tak jako každoročně při příležitosti „Dne sportu“ na Fakultě elektrotechniky a informatiky VUT Brno uspořádal ústav tělesné výchovy cyklistickou vyjíždku kolem Brna. Tentokrát jsme absolvovali 38 km údolím Lišky Bystroušky. Kromě zaměstnanců FEI a jejich rodinných příslušníků se zúčastnil i jeden student z Velké Británie.

Za pěkného počasí a bez defektů si všichni účastníci při náročných stoupáních sáhli až na dno svých sil. Pro příští rok předpokládáme, že kromě zaměstnanců z FEI a FS se zúčastní i zástupci ostatních fakult.

PaedDr. Jindřich BAUER
vedoucí UTEV

Judo na VUT

Ústav tělesné výchovy FEI VUT v Brně uspořádal společně s oddílem juda VSK Technika Brno Akademické mistrovství České republiky za účasti 50 závodníků a závodnic z celé ČR.

Výsledky

Muži

• do 65 kg	1. místo	Jiří Radomír	FEI Brno
	2. místo	Vladimír Holátko	FS Brno
	3. místo	Bronislav Remeš	FAST Brno
• do 71 kg	3. místo	Zbyněk Gajda	FAST Brno
	3. místo	Vladimír Mrkvička	FT Zlín
• do 78 kg	3. místo	Jakub Chytil	FAST Brno
• do 86 kg	3. místo	Tomáš Maňák	FEI Brno
• do 95 kg	2. místo	Martin Comorek	FAST Brno
• nad 95 kg	1. místo	Karel Král	FEI
	4. místo		

Ženy

• do 72 kg	1. místo	Radka Šafaříková	FS Brno
	3. místo	Pavla Divišová	FCH Brno

PaedDr. Jindřich BAUER
vedoucí UTEV

Kulturní a společenské události Brna objektivem A. Peckové

Co bylo...

Autentické podoby jihoamerických Indiánů

Žil, byl jednou jeden italský malíř, Guido Boggiani se jmenoval. Ten v roce 1887 odjel do Jižní Ameriky, kde tamní život a kultura domorodých indiánských kmenů v něm vzbudila badatelský zájem a vědecké ambice. V neprozkoumaných končinách jihoamerického vnitrozemí sbíral etnografický materiál a s pomocí nové technické pomůcky - fotografického aparátu - snímal od roku 1889 příslušníky přírodních komunit, které ještě nepoznámel zhoubný vliv bělošské civilizace. Zejména v jeho portrétech, které tvoří většinu zachovaných negativů, se spojilo zkoumavé oko badatelovo s pohledem umělce, a tak fotky - vystavené v Etnografickém muzeu na Kobližné - vynikají skutečnou uměleckou silou. Jakási melancholická atmosféra obklopuje tuto kolekci. Hledíme do mnohdy vážných, zadumaných a smutných očí divochů, z nichž někteří s nedůvěrou hledí do objektivu pro ně neznámého přístroje. Jejich strach, že zpodobněním přijdou o svou duši, byla možná příčinou Boggianiho záhadné smrti. Fotky pořízené z originálních negativů však jejich duši naopak oživují a my jen můžeme hádat, co se za tak přirozeným, autentickým výrazem jejich tváří skrývá, jaký život, jaké pocity a myšlenky.

Fotografickou pozůstalost G. Boggianiho, získanou darem od pozůstalých, shromáždil v letech 1904 - 1908 český cestovatel A. V. Frič a přivezl ji do vlasti. Zásluhou Pavla a Yvony Fričových tak mohli návštěvníci v průběhu měsíce června zhlédnout v Brně ukázky vrcholných počátků umělecké fotografie.

Yvonna a Pavel Fričovi spolu s Pavlem Díasem (vlevo), který na vernisáži 29. června promluvil k výstavě věnované fotografiím G. Boggianiho

Až pojedete v létě někam k Mikulovu, zastavte se v Dolních Věstonicích, kde byla nedávno otevřena znovuobnovená výstava věnovaná „věku lovců mamutů“ s proslulými nálezy ze starší doby kamenné a rekonstrukcemi života paleolitických lidí

Cenu Nadace Universitas Masarykiana pro rok 1996 převzali z rukou Jaroslava Maliny (uprostřed) pražský básník a imunolog Miroslav Holub (vpravo) a člen akademické obce Masarykovy univerzity, fyziolog a výtvarník Pavel Bravený. Oba byli oceněni za vytváření inspirativních vazeb mezi vědou a uměním. Ceny v podobě zlatovlasých ženských sošek zhotovil pro Masarykovu univerzitu známý sochař Oldřich Zoubek.

Novým šéfdirigentem brněnské filharmonie se stal Ital Aldo Ceccato, absolvent Vysoké školy hudební v Hamburku. V Brně se mu líbí a s brněnskými filharmoniky si velmi rychle porozuměl.

Vlasta Redl o kolo zpět. Tak zní název nové, v pořadí třetí sólové desky tohoto známého českého písničkáře, který staví na melodickém folrocku.

Nový ministr průmyslu a obchodu Karel Kühnl a ministr dopravy a spojů Martin Říman zahájili 2. Mezinárodní veletrh osobních automobilů Autosalon Brno '97 a 6. Mezinárodní veletrh nákladních a užitkových automobilů, příslušenství a servisní techniky Autotec '97. Expozice vystavovatelů si prohlédlo ve dnech 7. až 12. června na 150 tisíc návštěvníků.

Co bude...

Český plakát – fenomén 60. let

Po výstavě Užitě umění 60. let se Moravské zemské muzeum znovu tematicky vrací k tomuto období, aby na pozoruhodné kolekci plakátů té doby dokumentovalo tehdejší nebývalý rozmach české grafické tvorby. V 60. letech byl totiž plakát významným kulturním fenoménem i uměleckým artefaktem, který zdobil stěny mnoha domácností namísto zarámovaných obrazů. Nesporné umělecké hodnoty mu tehdy vtiskli přední čeští výtvarníci, jejichž tvorbu výrazně povzbudila každoroční soutěž o nejlepší brněnský plakát či cyklická přehlídka grafického designu Bienále Brno. V oblasti kultury tehdy plakát plnil poslání hlavního informačního média, zatímco dnes jej z této výsadní pozice nenávratně vytlačily jiné formy reklamy - letáčky v tramvajích, televizní šoty, inzerce v novinách a časopisech, billboardy... Ne že by plakát zmizel z našeho života, avšak místo obrazových plakátů se dnes většinou setkáváme s plakáty spíše písmennými.

Výstava „Český plakát 60. let“ je tedy mimo jiné také nostalgickým ohlédnutím za tvůrčí imaginací, poeticky-lyrickým laděním, grafickou vynalézavostí, humorem a groteskní nadsázkou tehdejšího plakátu, zejména filmového a divadelního. V prostorách Moravského zemského muzea bude otevřena do 17. srpna.

K výstavě vyšla sada pohlednic s reprodukcemi plakátů k slavným filmům té doby. Francouzský film *Něžná* je jedním z nich

Místodržitelství palác, Moravské nám. 1a
TRAFIKA (26. 6. – 31. 8. 1997)
Výstava současných maďarských a rakouských umělců, kteří se setkávají v imaginární "Trafice" krátce před přelomem století na pomalu mizející zeměpisné hranici, v prostoru, kde každá doktrína je směšná.

Jindra Viková: KERAMIKA Z LET 1970 - 1996 (od 2. 9.)

Výstava k padesátinám významné české keramičky bude retrospektivou její tvorby za posledních 25 let. Zastoupeny budou předměty s užitnou funkcí – dózy a vázy s kresebnými a plastickými detaily, kachle

a reliéfy s figurálními náměty, ale také sochařské realizace.

Design centrum, Jakubské nám. 5

Mladý obal (červenec, srpen)

Prezentace výsledků stejnojmenné soutěže

Galerie mladých U dobrého pastýře, Radnická 4

Roman Šafránek - Kresby (16. 7. - 15. 8.)

Výstava je zaměřena jako náhled do autorova skicáře. Kromě rozměrných maleb a kreseb vytvořil i velké množství malých akvarelů s figurativní tematikou.

Mendélianum, Mendlovo nám. 1

Gramatika genetického jazyka (od 3. června)

Výstava seznámí návštěvníka s problematikou klonování.

nové
KNIHY

Přírodní vědy

Werner Heisenberg: ČÁST A CELEK. Rozhovory o atomové fyzice.

Olomouc, Votobia 1997. 275 s.

Vzpomínky nositele Nobelovy ceny jsou vlastně historií atomové fyziky, kterou sám významným způsobem určoval a je pro něho úzce spjata s filozofickými, náboženskými, uměleckými i politickými problémy.

Vědecké informace

MODELLING AND SIMULATION OF SYSTEMS MOSIS '97

Ostrava, Marq 1997. 293 s..

Teorie modelování a simulace systémů, nástroje simulace. Zprávy z konference konané v Hradci nad Moravicí ve dnech 28. - 30. dubna 1997.

Elektronika

Karel Vlček: CONFERENCE PROCEEDINGS. International Conference on Design and Diagnostic of Electronics Circuits and Systems '97.

Ostrava, Marq 1997. 259 s.

Návrh a diagnostika obvodů vysoké kvality, generování autotických testů, modely analogových obvodů a testovací metody, systémy číslicového zpracování signálů, diagnostika smíšených signálů, diagnostika v telekomunikacích, kvalita a spolehlivost elektronických obvodů.

Za zvěří jiných hor a lesů

Z Yellowstonekého národního parku

Viděli jste už někdy v jejich přirozeném prostředí bobry, losy, bizony, rosomáky, mývaly, dikobrazy, opice, varany, tukany, papoušky, tropické brouky, plazy, lachtany, lvouny, žraloky či velryby? Povím vám o několika nečekaných setkáních tohoto druhu v zemích Amerického západu, v krajinách, které asi znáte z indiánek a kovbojek.

Podle legendy Indiánů Paiute zaklel Velký šaman Coyote dábelské tvory, schopné přeměňovat se v lidi, do kamenných sloupů. Dodnes stojí tyto oběti v Utahu, vytvarované erozí do červeného, oranžového a růžového vápence v obrovitém přírodním amfiteátru zvaném Bryce Canyon. Je to kouzelná, pohádková krajina, ožívající před vámi neustálými proměnami jasu, temna a stínů z plujících oblaků. Prohlížím si v nedaleké osadě velmi pestrou nabídku indiánských výrobků. Zejména mě fascinují rozšklebené chrtány chřestýšů, upravené tak, jako u nás rybáři upravují hlavu sumce či štiky. Je tu však i mnoho jiných podobných suvenýrů. Mají na rubu značku Made in China a jsou umně zhotoveny z plastu. Od živého originálu jsou k nerozeznání. Ptám se proto indiánské

dívky za pultem, zda vůbec někdy viděla opravdového chřestýše. Indiánka na mne kulí oči. Viděla? Je jich tu přece plno! Vida, nás je sedm, brousíme mezi skalami a v lese už pěknou dobu, a takové štěstí jsme ještě neměli.

Od Bryce Canyonu naše parta odjžděla až k večeru, aniž by chřestýše spatřila. Na asfaltové cestě před námi cosi leží. Zřejmě ztracený upínací popruh. Na zúženém konci jsou kroužky. Ohnu se, hmátnu a - vystřelil jsem jako luk! Rattle snake! Chřestící had! Naštěstí byl už přejetý.

Po Utahu nám překvapení připravilo Colorado. Z tamního městečka Cortezu jsme se vypravili k vysokému skalnímu útesu, z kterého se prý kdysi vrhli do hlubiny Utahové, zahnaní na vrchol přesilou Navajů, svých pronásledovatelů. Než by padli

do zajetí, raději volili smrt. Náš průvodce, Polák, majitel motelu v Cortezu, tento příběh znal jen okrajově. Více prý nám o něm poví jeho kamarád, Američan z nedaleké farmy. Na farmě však není živáčka. Jen velké psisko využívá klidu a nerušeno, netečně vyspává. Obcházíme stavení. Na pečlivě zatravněném dvorku s výhledem do zahrady se v mírném vánku pohupují lampióny z plastu, na spodním okraji zdobené květinami kalichy. Příbuzci čmelák, lízne si - a frnk! A už je tu další. Opatrně přistupuji blíž, pomaloučku, zlehka, abych čmeláky nepoplašil - a zírám! Z plastových kalichů sají cukrovou vodu "čmeláci" se zobáčky jako párátko. Kolibříci!

Island a Nový Zéland jsou známé svými gejzíry, ale nikde jich není tolik, jako v Yellowstoneském národním parku v USA. Tato přírodní rezervace zasahuje do států Wyoming, Montana a Idaho. Její historie je spjata s lovci kožíšin a po nich s malíři, kreslíři a fotografy, jejichž dokumenty o přírodních krásách tohoto nádherného koutu světa zapůsobily v Kongresu natolik, že už v roce 1872 vydal dekrét o zřízení Yellowstone jako vůbec prvního národního parku na

světě. Ve volné přírodě tu žijí nejrůznější živočišné druhy - stáda bizonů, losi, velkorohé ovce, jeleni, jezevci, kojoti, vlci, pumy a přemnoho další jiné zvěře. Yellowstone je domovem více než dvou set druhů ptactva včetně vzácné labuť trubáče, největšího amerického vodního ptáka. Nejlákavějším zvířetem pro návštěvníky Yellowstoneu je však medvěd. Asi polovina zde žijících medvědů jsou black bears - černí medvědi s hnědou tlamou. Dospělí jedinci váží až dvaapůl metráku. Zahnuté drápy umožňují černému medvědovi snadno šplhat na stromy. Zhruba stejný počet představují medvědi grizzly. Ti mají drápy rovné, což však neznamena, že jejich kořist, hledající záchranu v koruně stromu, je v bezpečí. Někteří samci mohou vážít značně přes tři metráky. Grizzly se od černého medvěda liší nejen mohutnější postavou, ale také charakteristickými znaky, z nichž na první pohled je patrný huňatý hrb na zátylku a zadek posazený níž než plece. Naše parta směřovala do Yellowstonekého národního parku krásnou horskou krajinou podél řeky Shoshone a jezera Buffalo Billovy přehrady, když tu najednou přímo proti nám mašuruje podél silnice medvědí kolos, black bear, pořádný černý macek. Osazenstvo vozu je v tu ránu venku a s jekotem křepčí kolem huňáče jako tlupa dervišů. Kluci, blokuje ho, ať nám nezahne! No to je klika! To je kus! - řvou jako pominutí. Vykloněn z okna, ruku připravenou na klice v případě útoku bleskově vyrolovat stažené sklo, fotografuji na tři kroky medvěda. Nikdy bych se neodvážil vstoupit za ním do klece, natožpak mu pobíhat přímo před nosem v jeho lovišti. Loudavá, zdánlivě neohrabaná kolébavá chůze medvěda nebezpečně klame. Kdyby se vztyčil na zadní nebo nasadil sprint, srdce by našim Vinnetuům spadlo do kalhot, možná i s pořádným přívazkem! Naštěstí má černý macek víc rozumu než rozjívění blázni.

Rozumný přítel medvěd Foto: Vladimír Ustohal

Když jsme se později zmínili náhodnému rangerovi o našem setkání s černým medvědem, blahopřál nám. Taková náhoda prý potká jednoho návštěvníka z tisíce. Říká se, že hloupí mají štěstí. Rozhodně však nedoporučil reprízu, protože desatero pro setkání člověka s medvědem poctivě dodržel jenom medvěd. Představte si, hošánci, tlapy grizzlyho!

Doc. Ing. Vladimír USTOHAL, CSc.

